

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF TER HOOGTE VAN KONIJNEVELD TE WAREGEM (PROV. WEST-VLAANDEREN)

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

WAR3009

ABO Archeologische Rapporten 1541

Rapport opgemaakt door: Evelien Dirix

Mevrouwhofstraat 1a

3511 Hasselt

april 2021

Projectnummer.: 30608

Projectcode OE.: 2021B182

Projectnummer (extern): WAR3009

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief ter hoogte van Konijneveld te Waregem (prov. West-Vlaanderen)

Auteurs

Evelien Dirix

Projectnummer

- 30608 (intern)
- WAR3009 (extern)
- 2021B182 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Hasselt, april 2021

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 1541

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	30/03/2021	Interne draft
v1	14/04/2021	Externe draft
v2	14/04/2021	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Evelien Dirix
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen/Jan Coenaerts
General director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1 Verslag van Resultaten.....	7
1 Inleiding	7
1.1 Thesaurus.....	7
1.2 Administratieve gegevens	7
1.3 Locatie en omschrijving werken.....	8
1.4 Wettelijk kader.....	10
1.5 Doel van het onderzoek en onderzoeksstrategie.....	10
2 Aard van de bedreiging	11
2.1 Huidige situatie	11
2.2 Toekomstige situatie.....	12
3 Assessmentrapport: Landschappelijke analyse.....	15
3.1 Topografische situering.....	15
3.2 Bodemkundige situering	17
4 Assessmentrapport: Archeologische voorkennis	22
4.1 Historische situering	23
4.2 Data erfgoed en archeologie.....	24
4.3 Cartografische en iconografische bronnen	28
4.4 Recente landschapsveranderingen	32
5 Besluit	35
5.1 Interpretatie en datering	35
5.2 Inschatting potentieel tot kennisvermeerdering	35
5.3 Samenvatting	36
6 Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	37
7 Bibliografie	38

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied	8
Figuur 2: GRB met aanduiding van het projectgebied.	9
Figuur 3: Gewestplan met aanduiding van het projectgebied.	9
Figuur 4: Photokeyplan.	11
Figuur 5: foto 1 (initiatiefnemer, 2021)	11
Figuur 6: foto 2 (initiatiefnemer, 2021)	11
Figuur 7: foto 3 (initiatiefnemer, 2021)	12
Figuur 8: foto 4 (initiatiefnemer, 2021)	12
Figuur 9: Ontwerp reliëfaanpassingen (initiatiefnemer 2021).	12
Figuur 10: Ontwerp reliëfaanpassingen doorsnede (initiatiefnemer 2021).	13
Figuur 11: Ontwerp nieuwe verharding (initiatiefnemer 2021).	13
Figuur 12: Toekomstplan, locatie uit te breken verharding.	14
Figuur 13: Toekomstplan, geplande werken.	14
Figuur 14: De topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.	15
Figuur 15: Digitaal Hoogtemodel (DHMVII) (1m) met aanduiding van het projectgebied.	16
Figuur 16: Digitaal Hoogtemodel (DHMVII) (1m) en Skyview (0,25m) met aanduiding van het projectgebied en de waterlopen: detail.	16
Figuur 17: Hoogteprofiel NWZO. (Bron: Geopunt, 2021)	17
Figuur 18: Hoogteprofiel ZWNO. (Bron: Geopunt, 2021)	17
Figuur 19: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.	18
Figuur 20: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.	19
Figuur 21: Detail van de eenheid die de onderstaande Quartairgeologische kaart kenmerkt (Bron: DOV 2018).	19
Figuur 22: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.	20
Figuur 23: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het projectgebied.	21
Figuur 24: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied.	21
Figuur 25: Weergave van de meldingen uit de Inventaris Onroerend Erfgoed in de directe omgeving van het projectgebied.	24
Figuur 26: Alle CAI-meldingen in de directe omgeving van het projectgebied.	25
Figuur 27: Alle CAI-meldingen in de ruime omgeving van het projectgebied.	25
Figuur 28: Fricxkaart met aanduiding van het projectgebied.	28
Figuur 29: Villaretkaat met aanduiding van het projectgebied.	29
Figuur 30: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.	30
Figuur 31: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.	31
Figuur 32: Vandermaelenkaart met aanduiding van het projectgebied.	31
Figuur 33: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied.	32
Figuur 34: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied.	33
Figuur 35: Orthofotomozaïek uit 1990 met aanduiding van het projectgebied.	33
Figuur 36: Orthofotomozaïek uit 2006 met aanduiding van het projectgebied.	34
Figuur 37: Orthofotomozaïek uit 2008 met aanduiding van het projectgebied.	34

LIJST VAN TABELLEN

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4.	22
Tabel 2: Overzichtstabel CAI-locaties in de directe omgeving. (Bron: Centrale Archeologische Inventaris, 2021)	27

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Waregem, Konijneveld, Ruitersveld, Driebek, 't Oud Konijntje, kennislacune, Steentijd tot Nieuwe Tijd, vrijgave.

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode: 30608	Onroerend Erfgoed: 2021B182
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO nv
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres projectgebied	
- Straat + nr.:	Konijneveld z.n.
- Postcode:	8790
- Fusiegemeente:	Waregem
- Land:	België
Lambert 72 coördinaten (EPSG:31370)	X Minimum: 85149.72590000000491273 Y Minimum: 174588.203899999999315478 X Maximum: 85456.238400000000200234 Y Maximum: 174822.892099999999729916
Kadaster	
- Gemeente:	Waregem
- Afdeling:	2
- Sectie:	B
- Percelen:	34452B0764/00D000, 34452B0766/00V002, 34452B0774/00V002, 34452B0773/00S000, 34452B0764/00B000, 34452B0764/00C000, 34452B0816/00L005, 34452B0766/00D002, 34452B0766/00S000, 34452B0760/00S000, 34452B0773/00H000, 34452B0761/00X000, 34452B0766/00X002, 34452B0766/00W002, 34452B0766/00Y002, 34452B0816/00G005, 34452B0766/00M000, 34452B0774/00F002, 34452B0763/00E000
Oppervlakten:	- Betrokken percelen: ca. 13.690,05m ² - Projectgebied: ca. 7.586,88m ²
Onderzoekstermijn	maart-april 2021

1.3 LOCATIE EN OMSCHRIJVING WERKEN

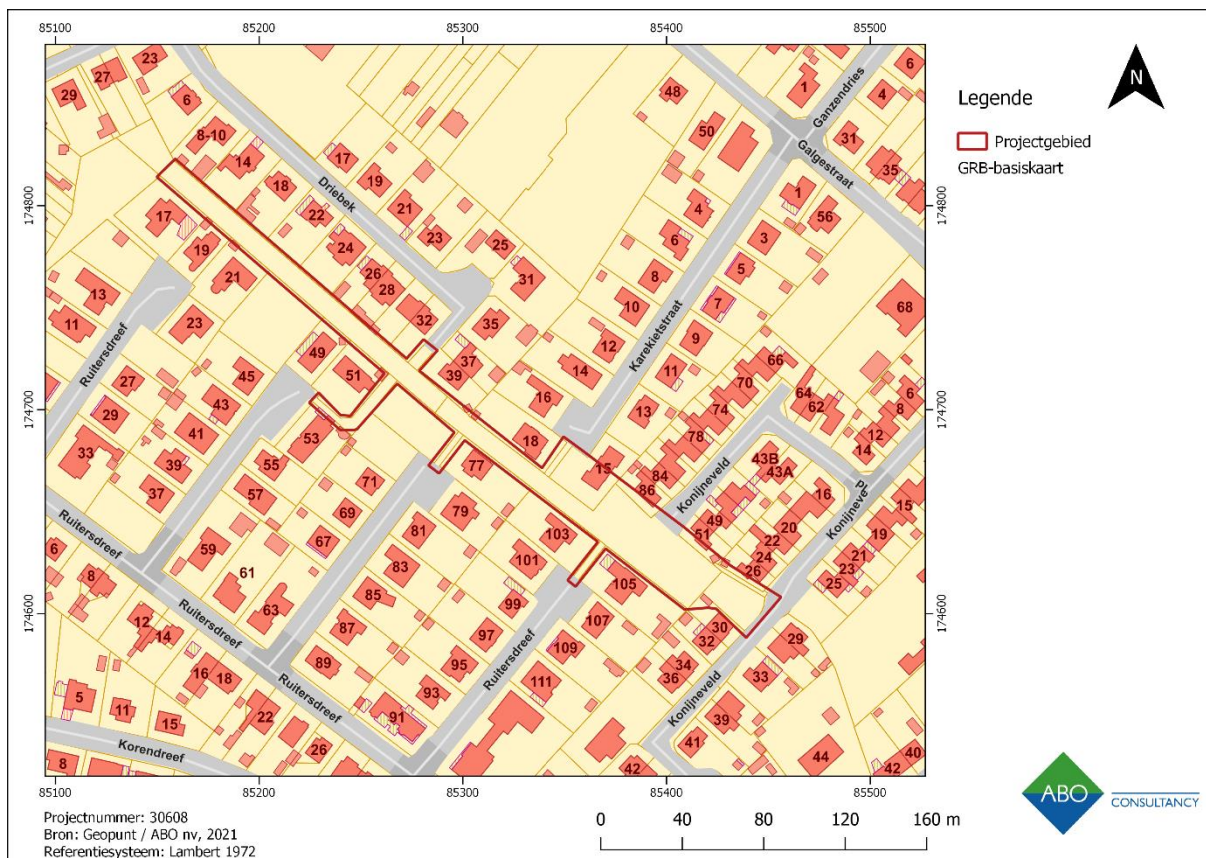
Deze archeologienota kwam tot stand naar aanleiding van de werkzaamheden die gepaard gaan met de aanleg van een reliëfwerken, de aanleg van verharding en een groene zone tussen Konijneveld, Ruitersdreef en Driebek te Waregem in de provincie West-Vlaanderen. Het projectgebied betreft een open zone in een residentiële wijk (Figuur 2). Momenteel is er enkel een beperkte verharding in de vorm van twee paden aanwezig in de oostelijke zone van het projectgebied, aan Konijneveld (Figuur 1).

Bij het project zijn percelen 34452B0764/00D000, 34452B0766/00V002, 34452B0774/00V002, 34452B0773/00S000, 34452B0764/00B000, 34452B0764/00C000, 34452B0816/00L005, 34452B0766/00D002, 34452B0766/00S000, 34452B0760/00S000, 34452B0773/00H000, 34452B0761/00X000, 34452B0766/00X002, 34452B0766/00W002, 34452B0766/00Y002, 34452B0816/00G005, 34452B0766/00M000, 34452B0774/00F002, 34452B0763/00E000 (Waregem, afd. 2, sct. B) betrokken. De residentiële wijk ligt ten zuidoosten van het centrum van Waregem en wordt geografische afgesloten door de E17.

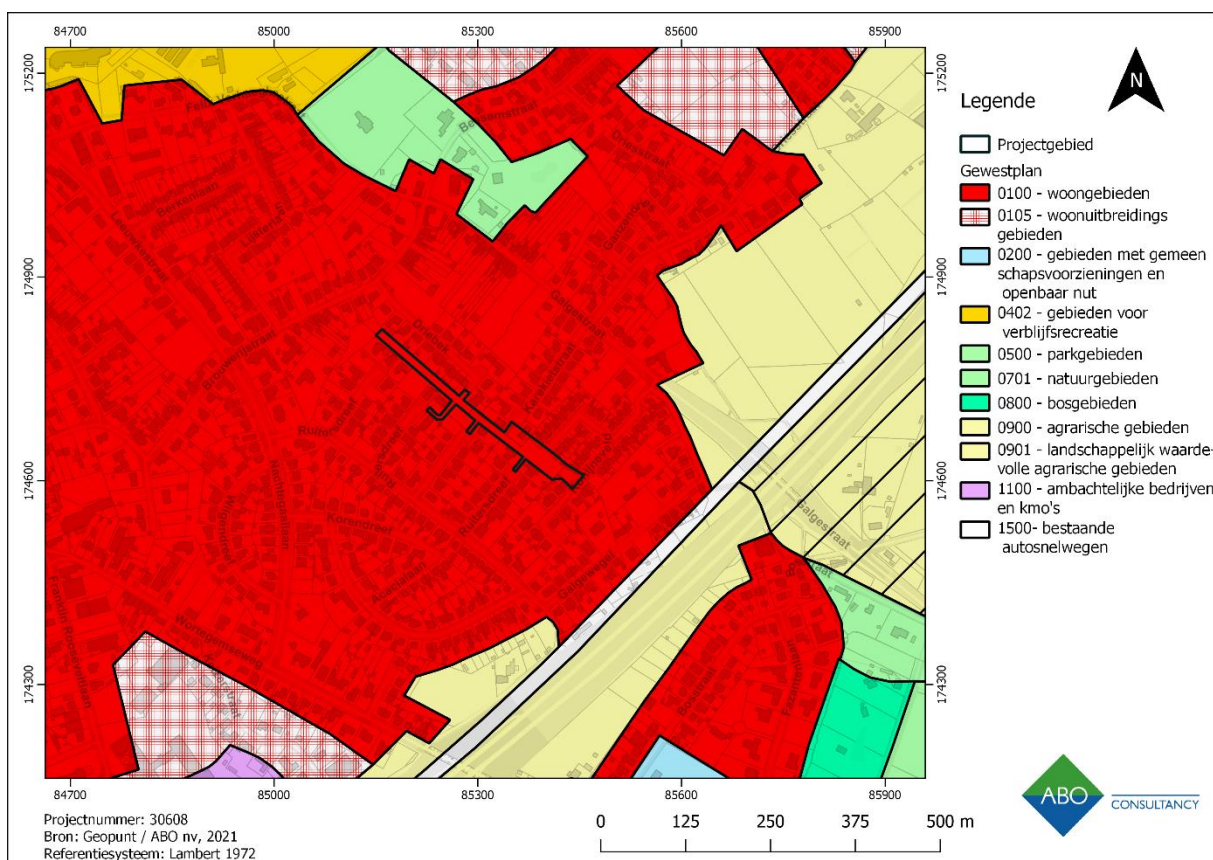

Figuur 1: Orthofoto met aanduiding van het projectgebied

Figuur 2: GRB met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 3: Gewestplan met aanduiding van het projectgebied.

1.4 WETTELIJK KADER

De geplande graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Het projectgebied bevindt zich buiten een definitief of tijdelijk beschermde archeologische site en buiten een geïnventariseerde archeologische zone. Verder valt het projectgebied eveneens buiten een zone waar geen archeologie te verwachten valt.

De omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen ligt volledig binnen woongebied, waarvan de betrokken percelen met een oppervlakte van ca. 13.690,05m² de drempelwaarde van 3.000m² heeft overschreden. De geplande ingrepen overschrijden tevens de vooropgestelde drempel van 1.000m².

Omwille van de bovenstaande argumenten schijft het Onroerend Erfgoeddecreet voorafgaand aan een bouwvergunning de opmaak van een archeologienota voor die het archeologisch potentieel in de bodem evalueert. Deze evaluatie moet uitwijzen of een onderzoek met ingreep in de bodem mogelijk en wenselijk is voor deze percelen.

1.5 DOEL VAN HET ONDERZOEK EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

Deze archeologienota heeft als doel na te gaan welke archeologische resten er te verwachten zijn ter hoogte van het projectgebied en in welke mate deze bedreigd worden door de nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek in deze archeologienota heeft drie objectieven.

- 1) Er wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel.
- 2) Er wordt nagegaan welke bewaring van deze resten te verwachten is.
- 3) Er wordt nagegaan welke impact van de geplande bodemingreep zal hebben op deze resten.

De gegevens, waarop het onderzoek is gebaseerd, vloeien voort uit de plannen aangeleverd door de initiatiefnemer en landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten met de bedoeling steeds het archeologisch verwachtingsprofiel te confronteren met de aard van de geplande werken om zo de impact van deze werken op het bodemarchief te bepalen.

Op basis van de resultaten van dit onderzoek wordt een advies geformuleerd omtrent een eventueel archeologisch vervolgonderzoek, een *in situ* bewaring of een vrijgave. De volgende stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een studie van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het projectgebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe werden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een studie van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het projectgebied (hfst. 4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het projectgebied bevindt zich in een residentiële wijk ten zuidoosten van het centrum van Waregem, net voor de E17. De wijk is een recente ontwikkeling. Het projectgebied is een groene zone achter een naast private tuinen en te gebruiken als openbaar domein. Heden is er reeds verharding aangelegd in de vorm van witte dolomiet. De gecombineerde paden vormen een trage verbinding tussen Ruitersdreef, Konijneveld en Karekietstraat.

Figuur 4: Photokeyplan.

Figuur 5: foto 1 (initiatiefnemer, 2021)

Figuur 6: foto 2 (initiatiefnemer, 2021)

Figuur 7: foto 3 (initiatiefnemer, 2021)

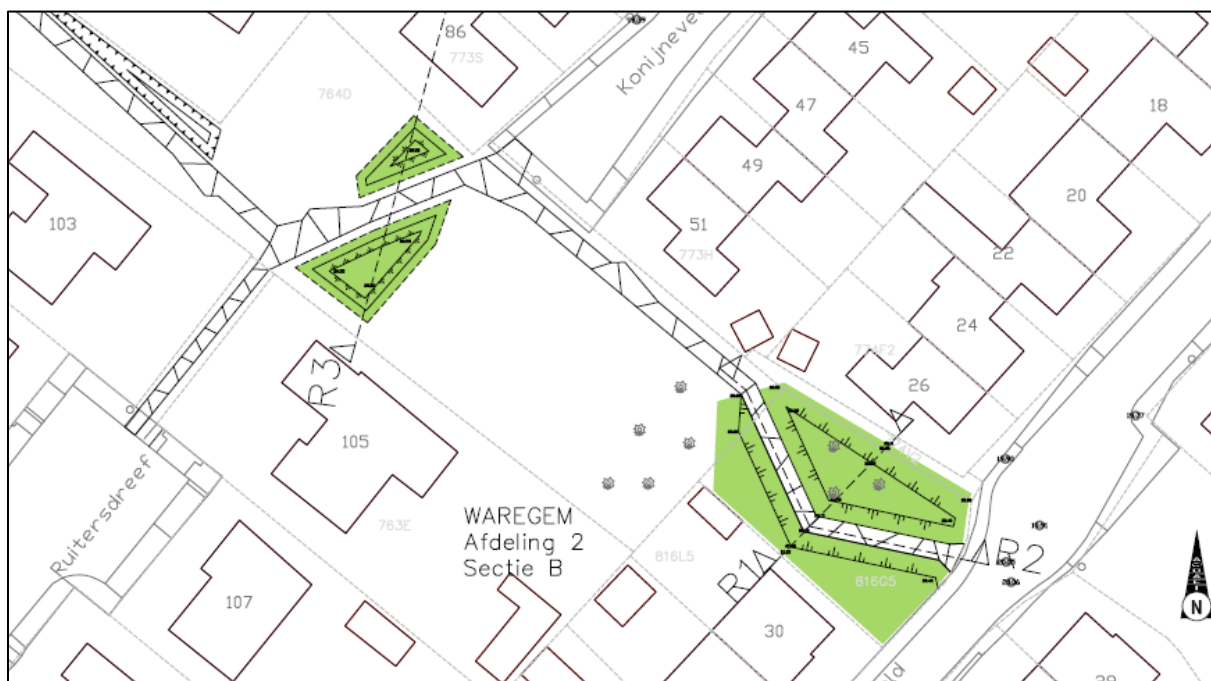
Figuur 8: foto 4 (initiatiefnemer, 2021)

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De initiatiefnemer plant op het projectgebied enkele reliëfaanpassingen, de uitbraak van de bestaande verharding en de aanleg van nieuwe verharding in combinatie met een verfraaiing van het bestaande groenaanleg.

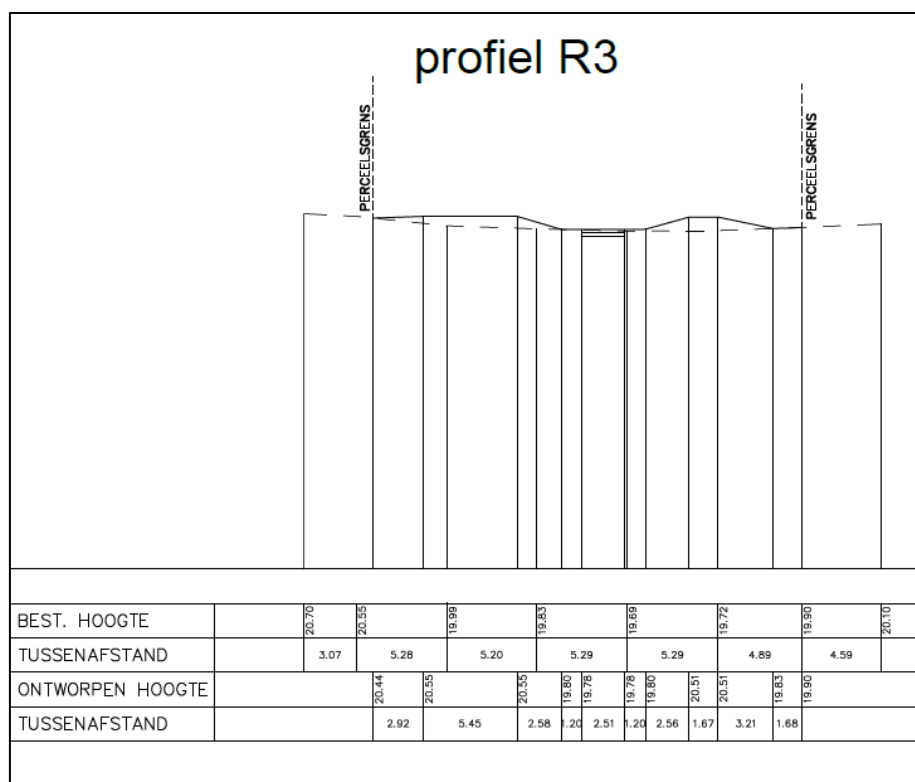
2.2.1 RELIËFAANPASSING

De initiatiefnemer plant de aanleg van drie verhogingen op het projectgebied, onder de vorm van reliëfaanpassingen. De ophogingen gaan tussen de 20 en 60cm liggen, bovenop het bestaande maaiveld. De teelaarde wordt in deze zones niet geroerd of afgegraven. Er vindt geen verstoring van het bodemarchief plaats, zoals te zien is op Figuur 10.

Figuur 9: Ontwerp reliëfaanpassingen (initiatiefnemer 2021).

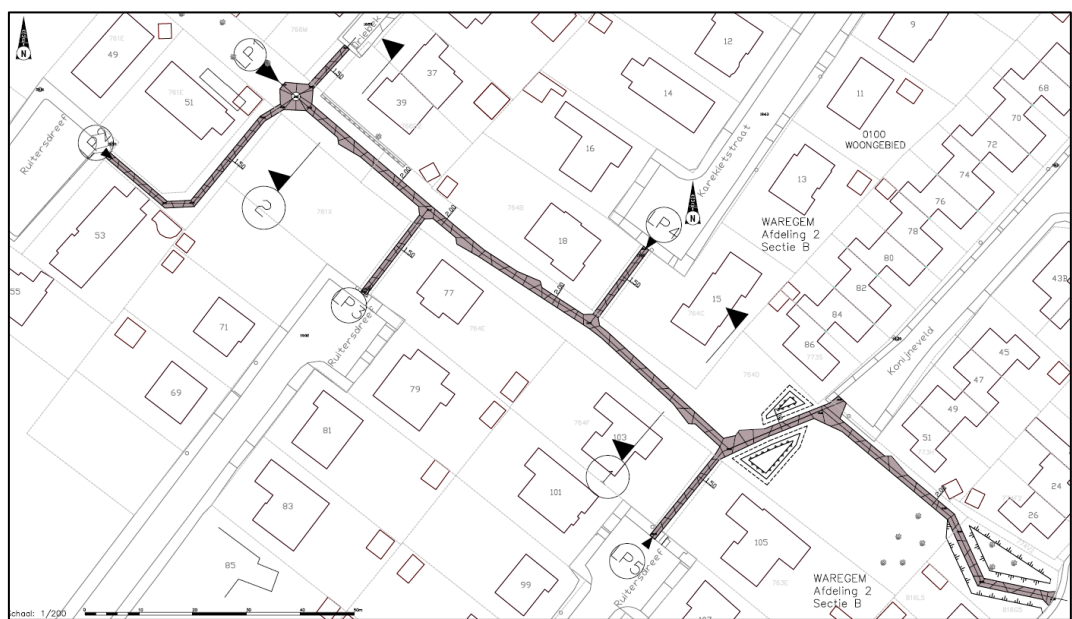

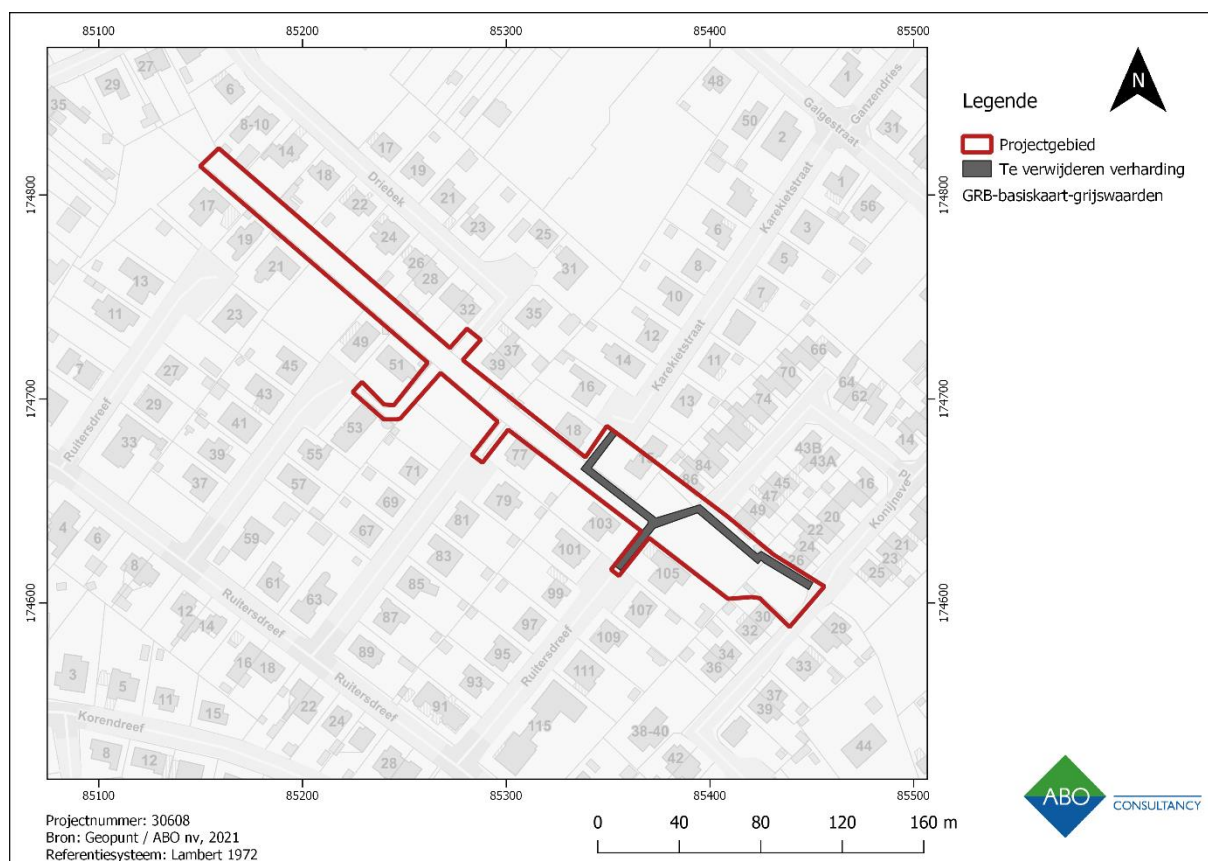
Figuur 10: Ontwerp reliëfaanpassingen doorsnede (initiatiefnemer 2021).

2.2.2 VERHARDING

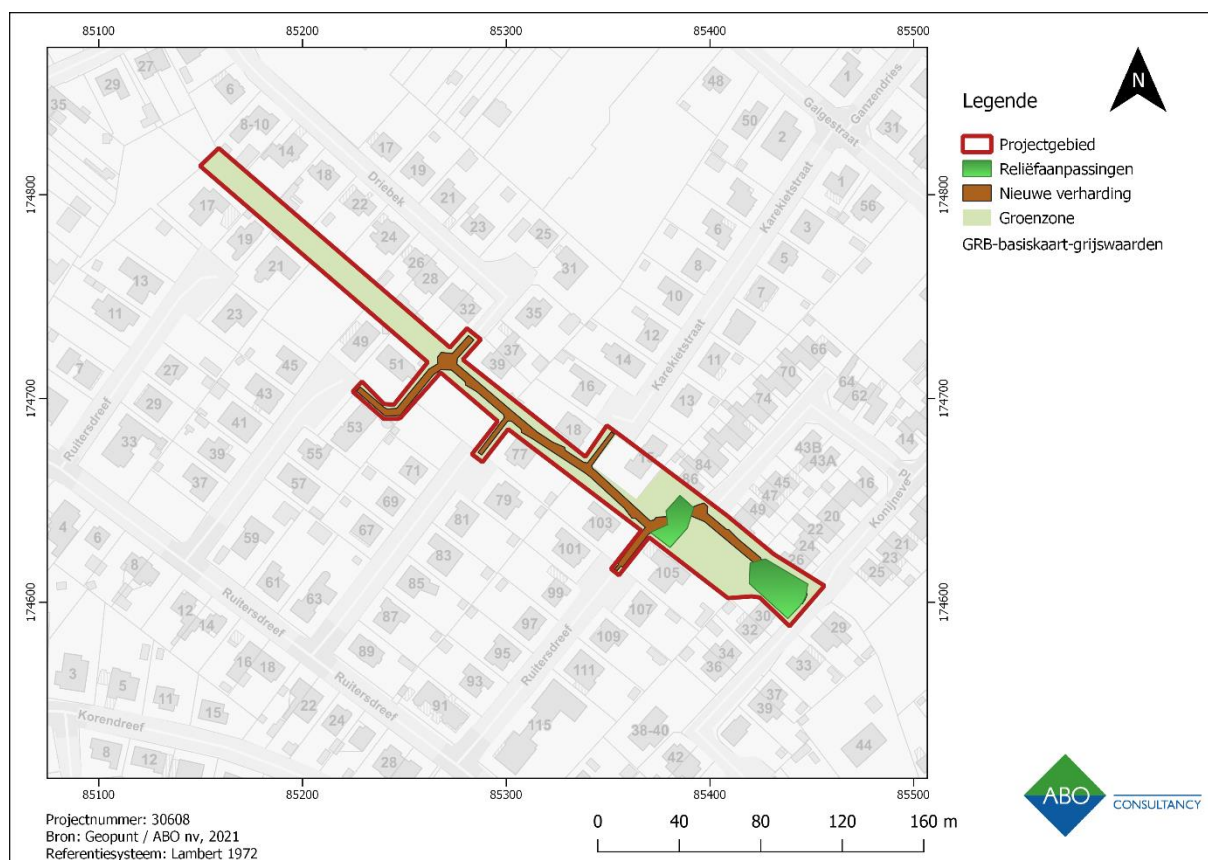
In tweede instantie zal de initiatiefnemer de bestaande verharding, voornamelijk in witte dolomiet, verwijderen. Er zal opnieuw verharding geplaatst worden dat een uitbreiding van de bestaande paden betekent. De ingrepen zullen gecombineerd een maximale verstoring van 50cm-MV veroorzaken (uitbraak en aanleg). De oude verharding heeft een oppervlakte van 683,86m² terwijl de nieuwe verharding een uitbreiding kent tot 1.388,43m². Dit betekent echter ook dat reeds ca. 50% van de oppervlakte van de nieuwe verharding op dit moment reeds verhard is. Het nieuwe pad zal een totale lengte hebben van ca. 370m en een gemiddelde breedte van 3m.

Figuur 11: Ontwerp nieuwe verharding (initiatiefnemer 2021).

Figuur 12: Toekomstplan, locatie uit te breken verharding.

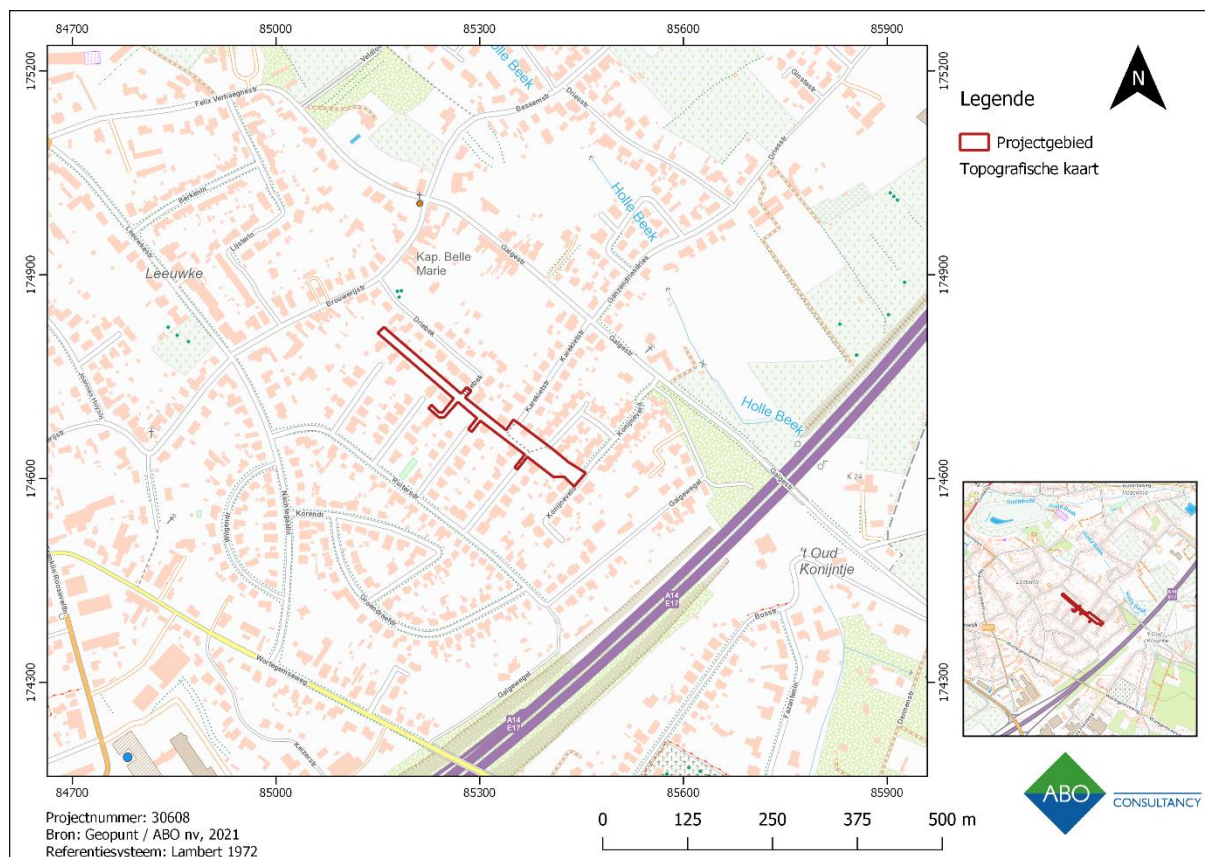
Figuur 13: Toekomstplan, geplande werken.

3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Het projectgebied ligt in een residentiële wijk ten zuidoosten van het centrum van Waregem op enkel honderden meters afstand van de E17. Ongeveer 300m ten westen van het projectgebied ligt de Holle Beek, een vertakking van de Leie (Figuur 14). Volgens de topografische kaart heet het gebied 't Oud Konijntje.

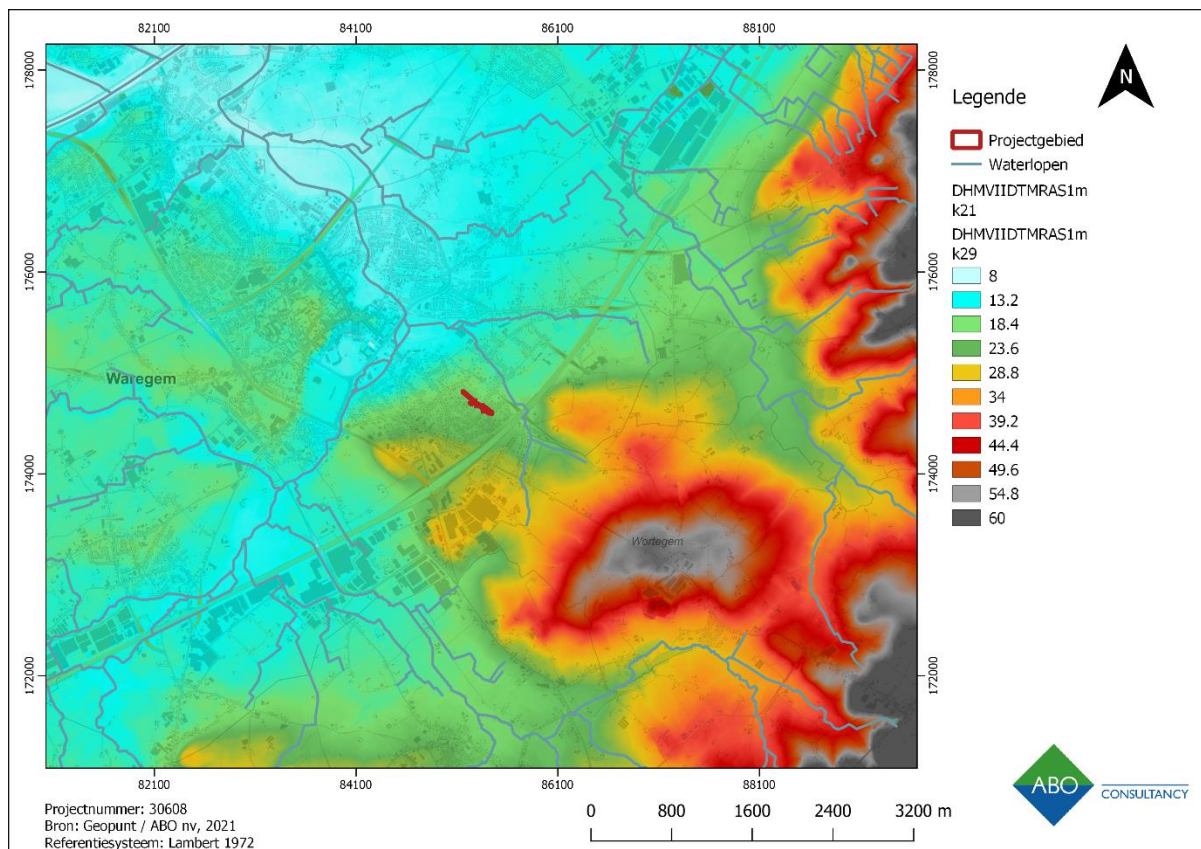
Figuur 14: De topografische kaart met aanduiding van het projectgebied.

Landschappelijk gezien ligt het projectgebied in de het zandige Leie-Scheldeinterfluvium. Het gebied is er licht golvend, met hoogtes tussen de 14 en 50 m-TAW. De vallei vormt een overgang tussen de Leievallei (noordwesten) en Oostelijk deel van lemig Leie-Schelde interfluvium (zuidoosten).

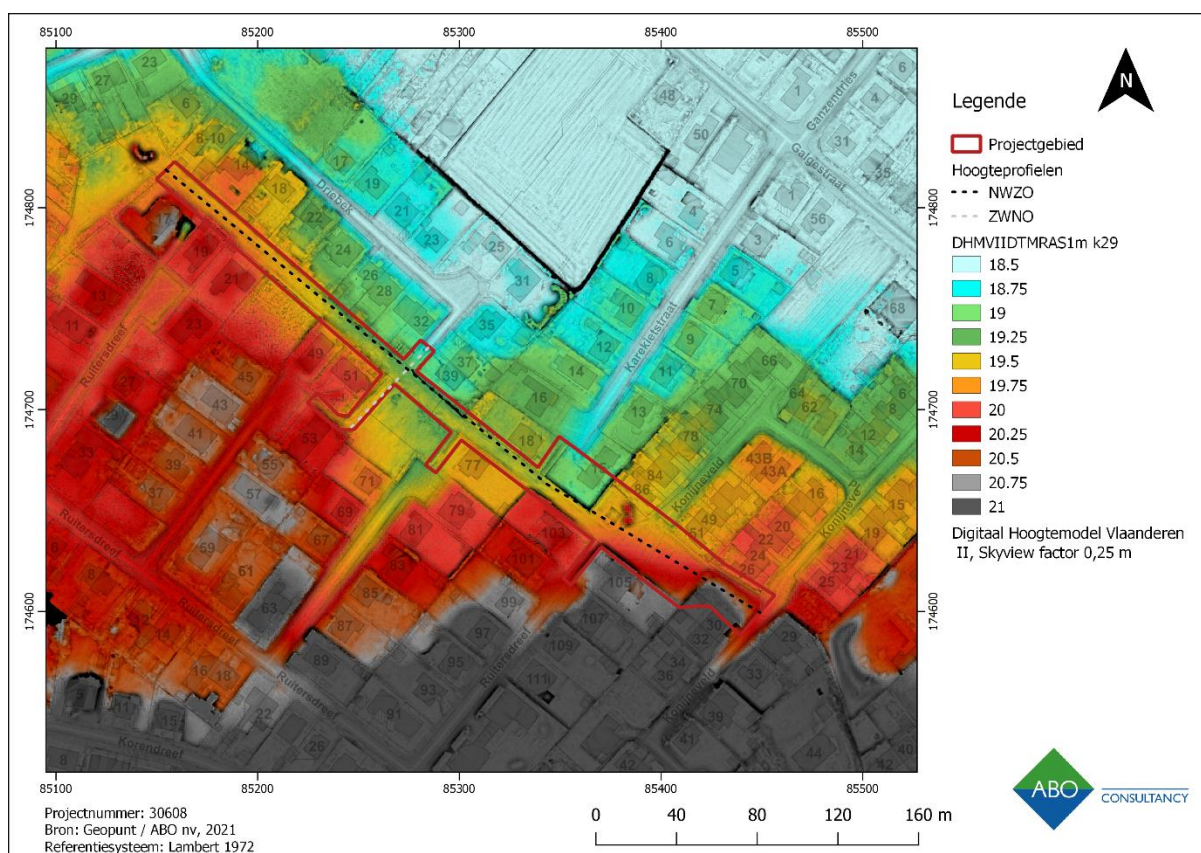
3.1.2 HOOGTEVERLOOP

Het Digitaal Hoogtemodel geeft weer dat het projectgebied grotendeels gelegen is t.h.v. een gradiëntzone (tussen 20 en 25m-TAW) vanaf de Stuyvenberg kouter die zuidoostelijker ligt in het centrum van Wortegem (+60m-TAW) (Figuur 15). Op lokaler niveau zijn de hoogteverschillen op het projectgebied minimaal tussen 18,5 en 21m-TAW. Er werd een NWZO-profiel (Figuur 18) en een ZWNO-profiel (Figuur 17) beschreven.

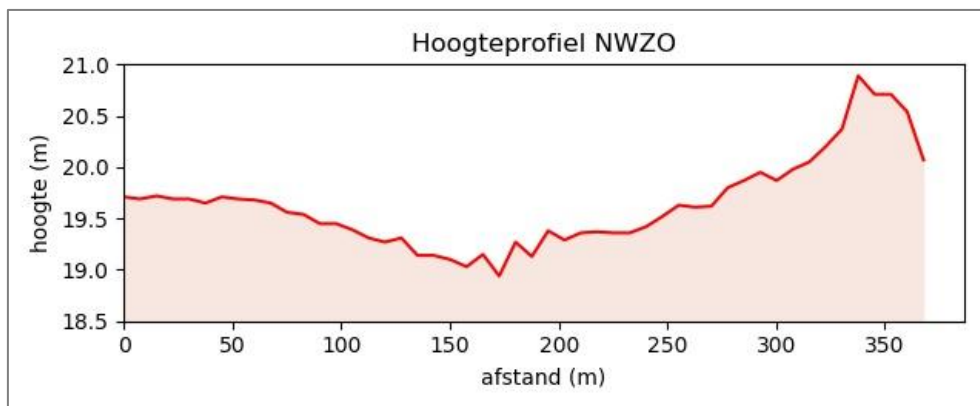
Figuur 15: Digitaal Hoogtemodel (DHM VII) (1m) met aanduiding van het projectgebied.

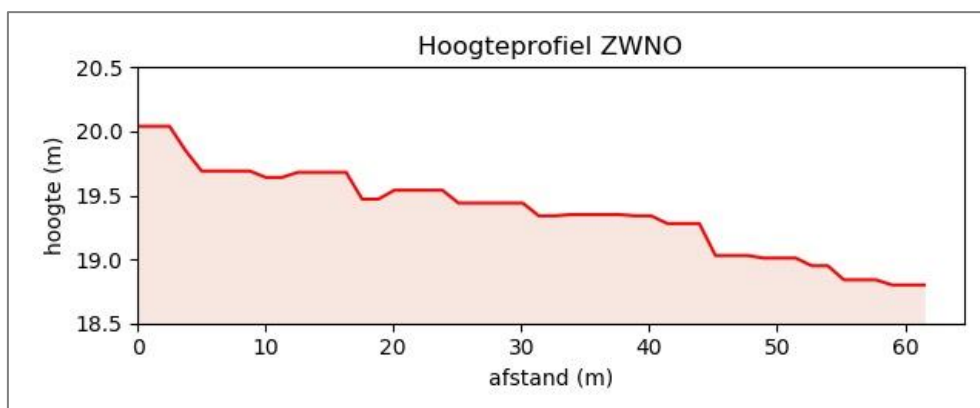
Figuur 16: Digitaal Hoogtemodel (DHM VII) (1m) en Skyview (0,25m) met aanduiding van het projectgebied en de waterlopen: detail.

Het NWZO profiel heeft aanvankelijk een licht dalend verloop tussen 19,7 en 19m-TAW tot ongeveer het pad aan de Ruitersdreef. Vanaf daar stijgt het terrein tussen 19,5m-TAW en 21m-TAW te eindigen aan de Konijneveld. Het ZWNO profiel is continue dalend tussen 20m-TAW en 18.8m-TAW. Dit komt overeen met de beschrijving van de bestaande gradiëntzone.

Figuur 17: Hoogteprofiel NWZO. (Bron: Geopunt, 2021)

Figuur 18: Hoogteprofiel ZWNO. (Bron: Geopunt, 2021)

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMTYPE

Ter hoogte van het projectgebied komen vier gekarteerde ondergrondtypes voor. Het betreft een ondergrond met bodemprofielen **Zcc(h)**, **Scch(h)**, **Sdc(h)** en **Zcg**.

Sdc(h)-bodemtype: De ondergrond is gekarteerd als een matig natte lemige zandbodem met een sterk gevlechte, verbrokkelde textuur B-horizont. Het betreft een grijsbruine podzolachtige bodem. Podzols zijn ontstaan in het vroeg Holocene op zogenaamde dekzandgronden. Ze bestaan uit dekzand waarop gedurende een lange periode verschillende bodemprocessen hebben ingewerkt. Dit betekent dat een podzol een indicatie kan zijn voor de aanwezigheid van een goed bewaringspotentieel omtrent steentijd.

Scch(h)-bodemtype: Dit bodemtype wordt gekenmerkt door een sterk gevlechte, verbrokkelde of discontinue textuur B-horizont. De bouwvoor van deze gronden zijn meestal tussen de 25 en 30 cm dik en donker grijsbruin van kleur. De Bt-horizont begint op een diepte tussen de 40 en 100 cm-mv en kan worden onderverdeeld in twee verschillende lagen. De bovenste laag kenmerkt zich door een bruin tot geelbruine kleur met bleekbruine zandige strepen en vlekken. Het onderste deel kenmerkt zich door gleyverschijnselen. Dit bodemtype komt voor in het noordwesten van het onderzoeksgebied.

Zcc(h)-bodentype: De ondergrond is gekarteerd als een matig droge zandbodem met een sterk gevlekte, verbrokkelde textuur B-horizont (podzol). Deze bodems met gedegradeerde textuur B horizon hebben een bouwvoor van 25-30 cm dikte, donker grijsbruin, die in sommige gevallen rust op een weinig duidelijke kleur B horizon. De Bt begint op 40-100 cm, uitzonderlijk dieper. Hij is bruin tot geelbruin in het bovenste gedeelte en vertoont zeer bleekbruine zandige strepen en vlekken. In het onderste gedeelte komen gleyverschijnselen voor vanaf 60-90 cm.

Zcg- bodentype: Matig droge zandbodem met duidelijke ijzer en/of humus B horizon. Deze serie omvat Podzolen waarin de gleyverschijnselen voorkomen tussen 60 en 90 cm, dus steeds duidelijk onder de Podzol B. Het Podzol profiel blijft dus nagenoeg ongewijzigd daar het ontwikkeld is in een laag die door het grondwater nooit bereikt wordt.¹

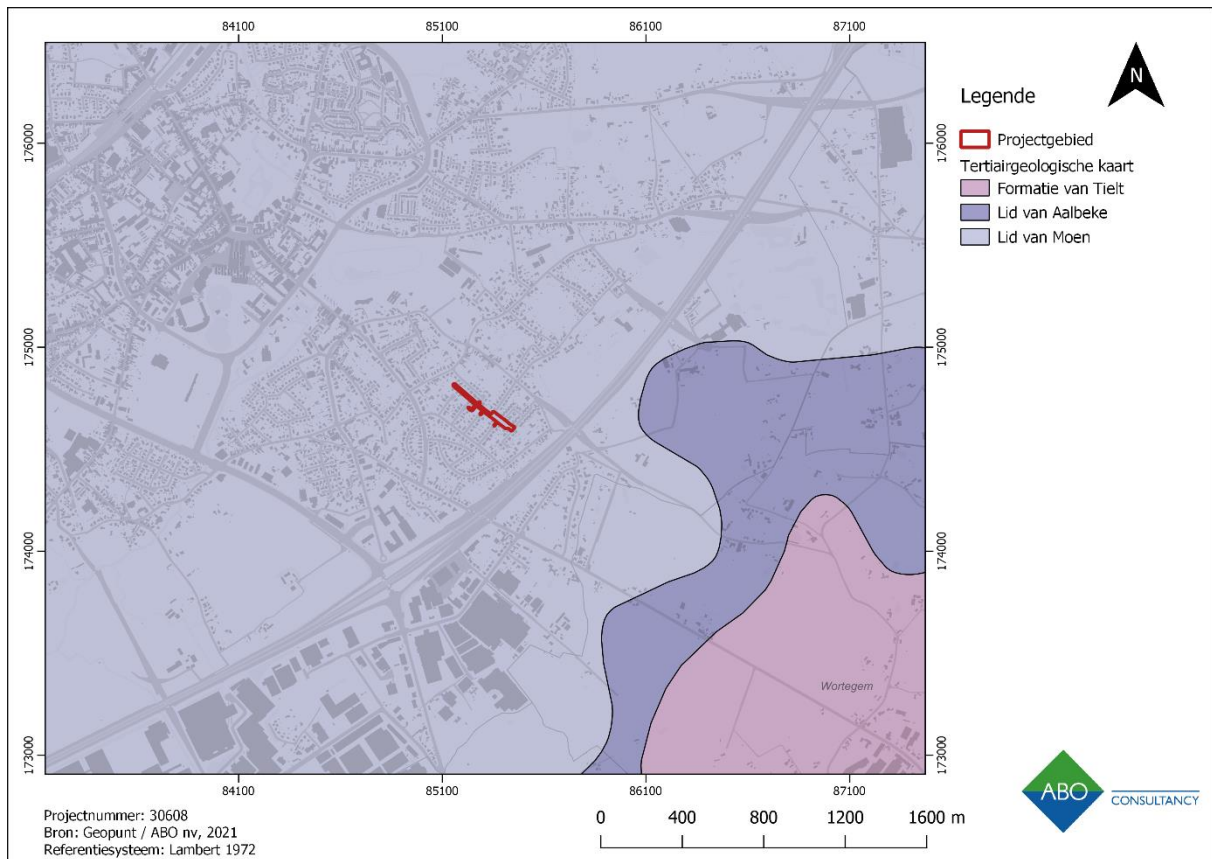
Figuur 19: Gedigitaliseerde bodemkaart met aanduiding van het projectgebied.

3.2.2 TERTIAIR GEOLOGISCHE KAART

Volgens de tertiairgeologische kaart is de ondergrond van het onderzoeksgebied volledig binnen de Formatie van Kortrijk, Lid van Moen gekarteerd. Deze laag wordt gekenmerkt door klei en/of silt en is plaatselijk kleihoudend. Het is grijs van kleur en toont daarnaast nummulites planulatus.

Volgens de Tertiair isohypsen topkaart (2021) komen Tertiaire lagen op een gemiddelde diepte tussen 0 en 5 m-mv voor.

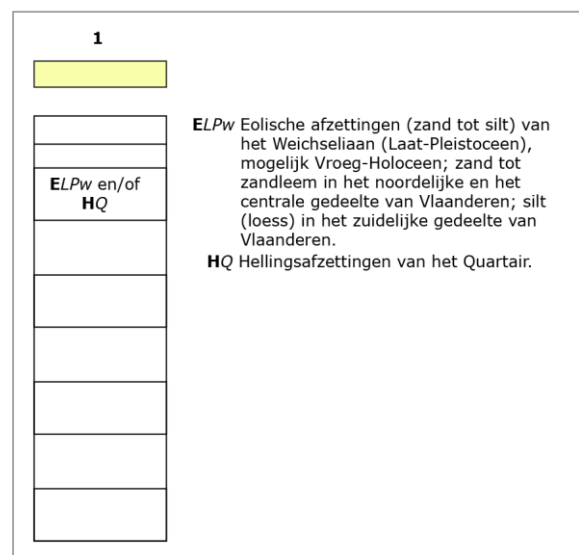
¹ Van Ranst en Sys, *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*.

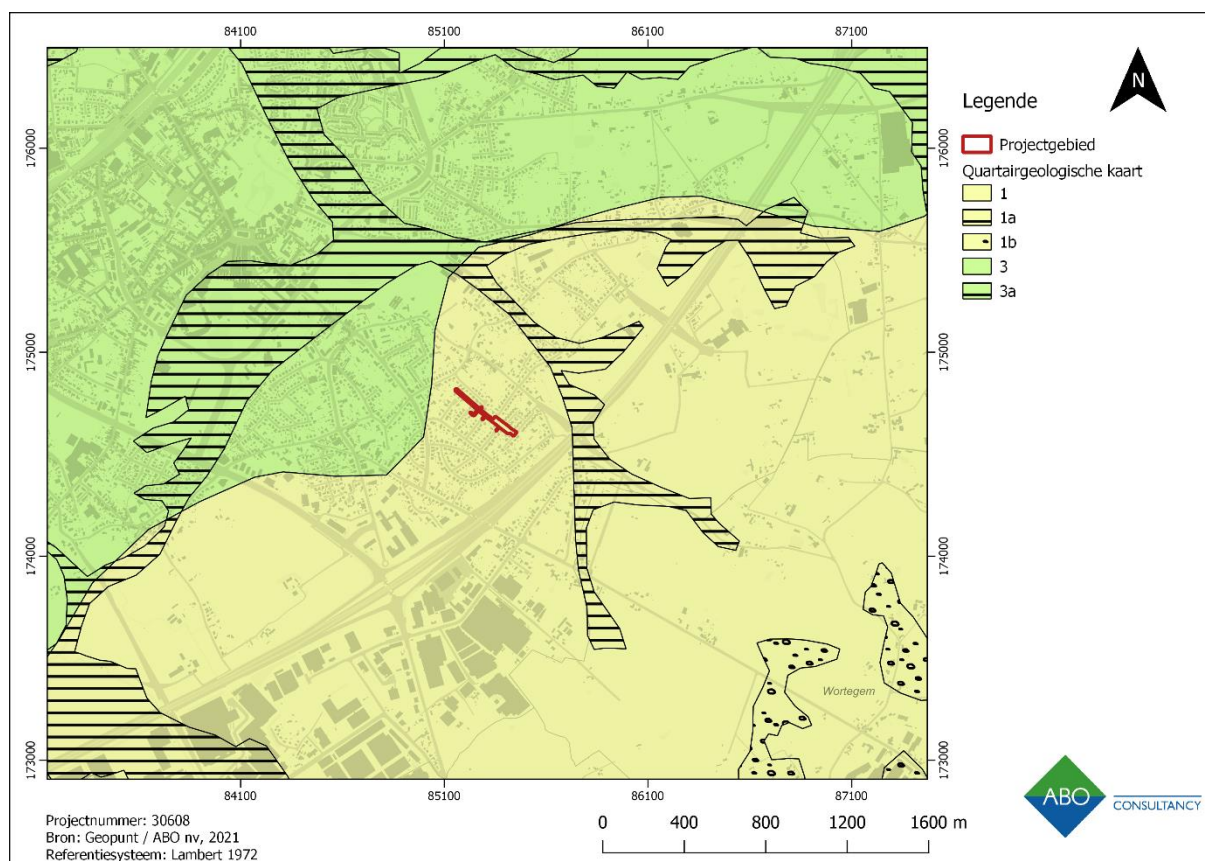
Figuur 20: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

3.2.3 QUARTAIR GEOLOGISCHE KAART

De quartairgeologische sequentie ter hoogte van het projectgebied bestaat grotendeels uit eolisch zand (ELPw) en leem uit het Weichseliaan en/of hellingsafzettingen uit het Quartair (HQ) (**type 1**). Een dergelijke sequentie heeft een relatief klein archeologisch potentieel. De zandige opduikingen nabij waterlopen, gevormd door deze Elpw-afzettingen, waren vanaf de steentijd aantrekkingspolen voor bewoning. De sporen die deze jager-verzamelaars achterlieten bestaan voornamelijk uit verspreide vondsten op het toenmalig loopvlak. Als deze loopvlakken kort na gebruik niet worden afgedekt, zoals het geval met type 1, dan is de kans op bewaring van paleolithicum- en mesolithicumsites zeer klein.

Figuur 21: Detail van de eenheid die de onderstaande Quartairgeologische kaart kenmerkt (Bron: DOV 2018).

Figuur 22: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart met aanduiding van het projectgebied.

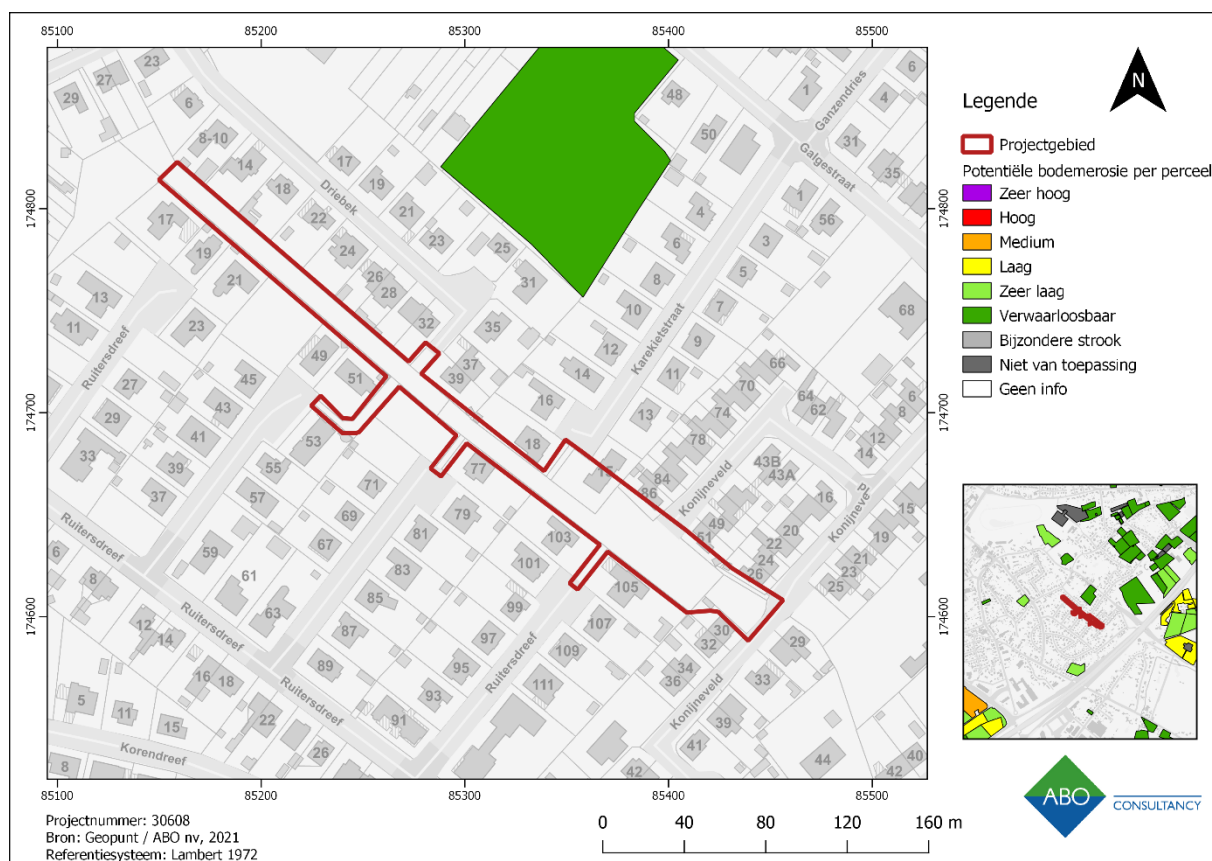
3.2.4 BODEMEROSIEKAART

De potentiële bodemerosie is niet gekarteerd ter hoogte van het projectgebied. Enkele percelen in de directe omgeving zijn gekarteerd als 'verwaarloosbaar' (Figuur 23).

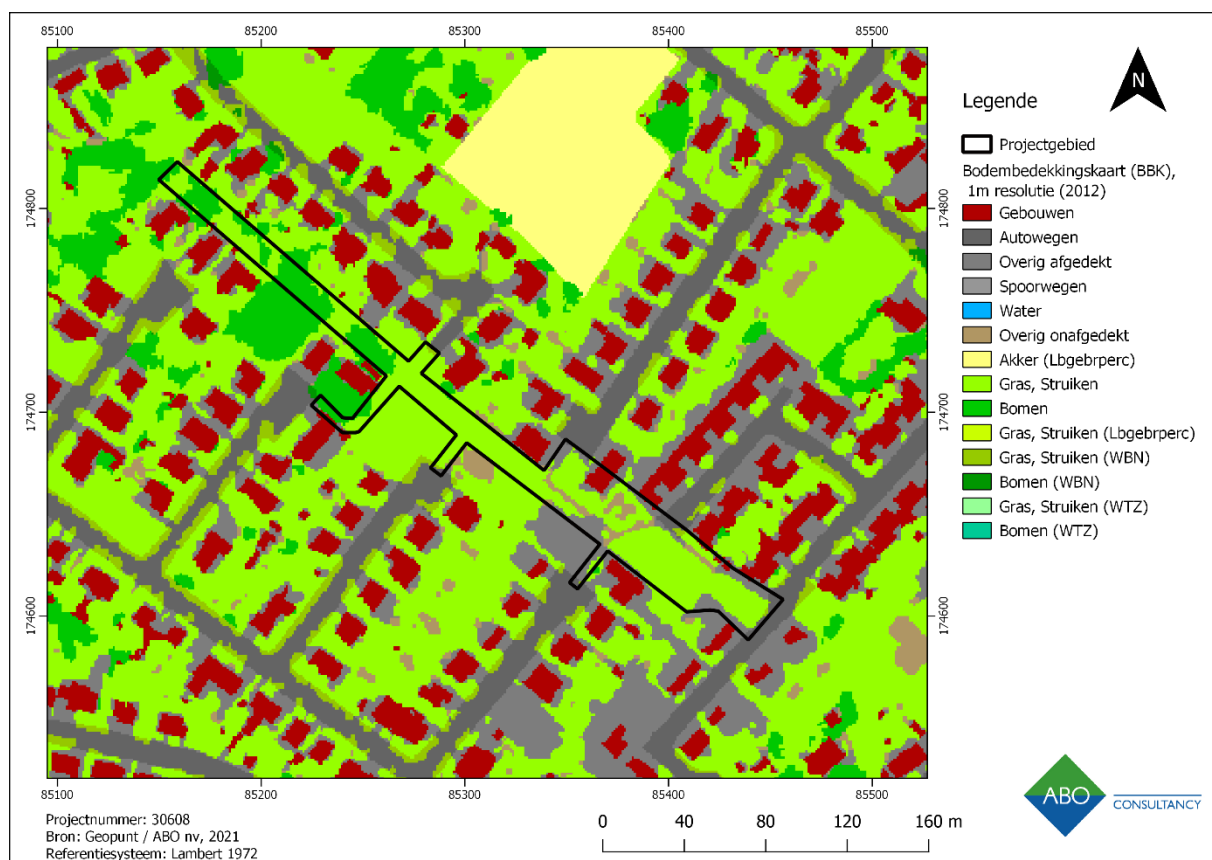
3.2.5 BODEMBEDEKKINGSKAART

Het projectgebied en haar omgeving worden gekenmerkt door een wegennetwerk en een gemiddelde densiteit aan bebouwing (rood), voornamelijk open bebouwing. Het projectgebied is voornamelijk zones met gras en struiken (licht groen), hoge vegetatie (donker groen) en verharding (bruin) (Figuur 24).

Figuur 23: Bodemerosiekaart op perceelniveau met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 24: Bodembedekkingskaart met aanduiding van het projectgebied.

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Zone waar geen archeologie te verwachten valt	Relevant, cf. 4.2.2
Archeologische vooronderzoeken in de omgeving	Relevant, cf. 4.2.3
Inventaris Bouwkundig Erfgoed	Relevant, cf. 4.2.1
Centrale Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.2.2
Cartografische bronnen	
Fricxkaart (ca. 1712)	Onvoldoende gedetailleerd, cf. 4.3.3
Figuratieve kaart (1716)	Relevant, cf. 4.3.4
Ferrariskaart (1771-1778)	Relevant, cf. 4.3.5
Atlas der Buurtwegen (1841)	Relevant, cf. 4.3.6
Vandermaelen kaarten (1846-1854)	Relevant, cf. 4.3.7
Poppkaart (1842-1879)	Relevant, cf. 4.3.8
Topografische kaart van België (1873)	Niet relevant
Topografische kaart van België (1904)	Niet relevant
Topografische kaart van België (1939)	Relevant, cf. 4.3.9
Topografische kaart van België (1969)	Relevant, cf. 4.3.9
Topografische kaart van België (1981)	Relevant, cf. 4.4
Topografische kaart van België (1989)	Niet relevant
Orthofotomozaïek	
Kleinschalig, zomeropnamen, panchromatisch, 1971	Relevant, cf. 4.4
Kleinschalig, zomeropnamen, kleur, 1979-1990 (1986)	Niet relevant
Middenschalig, winteropnamen, kleur, 2000-2003	Relevant, cf. 4.4
Middenschalig, winteropnamen, kleur, 2005-2007	niet relevant
Middenschalig, winteropnamen, kleur, 2008-2011	niet relevant
Grootschalig, winteropnamen, kleur, 2013-2015	niet relevant
Grootschalig, winteropnamen, kleur, meest recent	relevant

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4.

4.1 HISTORISCHE SITUERING

Over de oudste bewoning in de regio Waregem is relatief weinig gekend door een groot gebrek aan archeologisch onderzoek. Het is vooral dankzij de inspanningen van de archeologische vereniging Archeologie Zuid-West Vlaanderen (AZW) dat Waregem en zijn deelgemeenten niet volledig blanco zijn op de archeologische kaarten. Dit betekent echter geenszins dat Waregem archeologisch oninteressant zou zijn of weinig archeologische sites zou herbergen, wel integendeel. De schaarse archeologische informatie die voorhanden is, in combinatie met landschappelijke factoren, leert dat Waregem een bijzonder hoog archeologisch potentieel heeft en dat de ondergrond naar verwachting nog tientallen archeologische sites, sporen en structuren verbergt.

Uit de vondst van tal van gebruiksvoorwerpen in vuursteen, kan worden afgeleid dat de omgeving van Waregem zeker vanaf het Epi-Paleolithicum (circa 10.000-9.000 vóór Christus) door de mens werd bewoond. Deze mensen hielden er een rondtrekkend bestaan op na, waarbij ze zich voedden door middel van jacht, visvangst en het verzamelen van planten en vruchten. Ook uit de hierop volgende periode, het Mesolithicum (9.000-4.300 vóór Christus) zijn enkele vindplaatsen gekend. In het verspreidingspatroon van deze vindplaatsen zijn geen echte patronen te herkennen, behalve de eerder logische voorkeur voor zandige opduikingen en verhevenheden langsheen de waterlopen. Er mag worden aangenomen dat dergelijke vindplaatsen algemeen kunnen voorkomen en dat er op vele plaatsen oude archeologische vindplaatsen te situeren zijn, die tot op heden echter onontdekt zijn.

Vondsten of vindplaatsen uit het Neolithicum (de introductie van de landbouw), de Bronstijd of de IJzertijd zijn relatief schaars, maar wellicht heeft dit voor een groot deel te maken met de stand van het archeologisch onderzoek. Vermeldenswaardig zijn de vondst van een Neolithische gepolijste bijl aan de Tomberg te Beveren-Leie of de waarneming van enkele circulaire structuren nabij Nieuwenhove, mogelijk de restanten van grafheuvels uit de Brons- of IJzertijd. In Beveren-Leie werden op een aantal plaatsen (Steenakker, Heerweg) sporen uit de IJzertijd opgegraven of waargenomen bij bouwwerken.

Voor de Romeinse tijd zijn in totaal een twintigtal vindplaatsen gekend voor het grondgebied van Waregem en deelgemeenten. Opvallend hierbij zijn de vele vondsten op de hogere oevers van de Leie, die er duidelijk op wijzen dat deze waterweg intensief gebruikt werd als handelsweg en wellicht geflankeerd werd door een landweg op de oevers. Naar analogie met bijvoorbeeld Harelbeke, Kortrijk, Menen of Wervik, kan worden aangenomen dat de oevers van de Leie in de Romeinse tijd relatief dicht bewoond zijn. Een tweede opvallende concentratie van Romeinse vindplaatsen is gesitueerd aan de oevers van de Gaverbeek (onder meer Nieuwenhove), wat zeer sterk analoog is met Harelbeke. Verschillende auteurs vermoeden dat een Romeinse weg de Gaverbeek kruiste ter hoogte van het gehucht Biest. Op verschillende plaatsen werden bewoningssporen vastgesteld tijdens opgravingen of werfbegeleidingen.

Uit de vroege tot volle middeleeuwen zijn op heden geen archeologische vindplaatsen gekend in Waregem of deelgemeenten. Dit is nagenoeg met zekerheid te wijten aan het onderzoek: de talrijke Germaanse toponiemen in de streek wijzen er immers reeds op dat de streek vergaand in cultuur was gebracht. Te vermelden is ook de bewoning uit de 11de en de 12de eeuw die in 2005 werd opgegraven in Wielsbeke, aan de overzijde van de Leie. De meeste dorpen en gehuchten ontwikkelen zich in de Middeleeuwen, hoewel een continuïteit met voorgaande perioden niet uit te sluiten is. De dorpslocaties zijn vaak erg logische inplantingen, waarbij economische motieven in nauwe relatie staan met geografische factoren.²

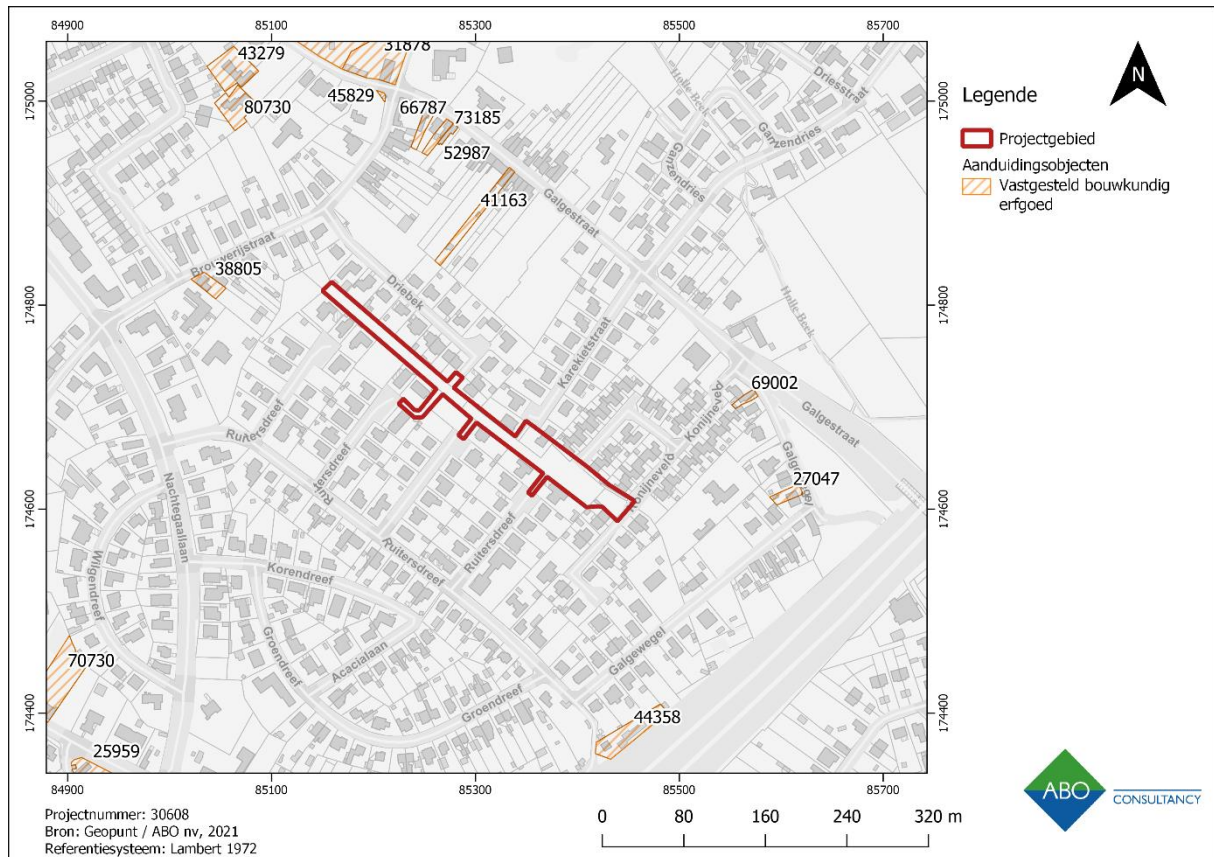
---

² Agentschap Onroerend Erfgoed, 'Waregem'.

4.2 DATA ERFGOED EN ARCHEOLOGIE

4.2.1 INVENTARIS ONROEREND ERFGOED

Volgens de Inventaris Bouwkundig Erfgoed bevinden er zich geen erfgoedwaarden op het projectgebied. In de directe omgeving zijn wel enkele gebouwen vastgesteld erfgoed aanwezig. Het gaat voornamelijk om burger- en arbeiderswoningen.

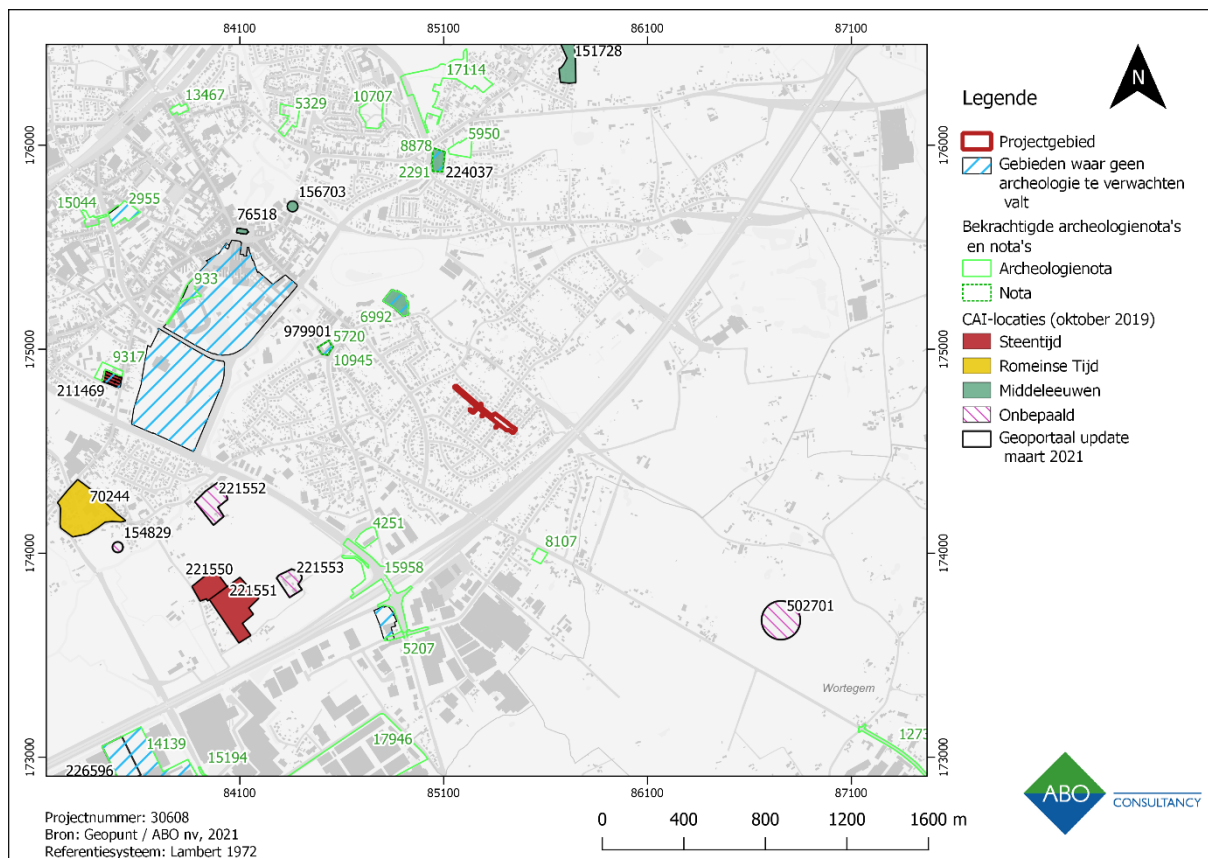
Figuur 25: Weergave van de meldingen uit de Inventaris Onroerend Erfgoed in de directe omgeving van het projectgebied.

4.2.2 CENTRALE ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS

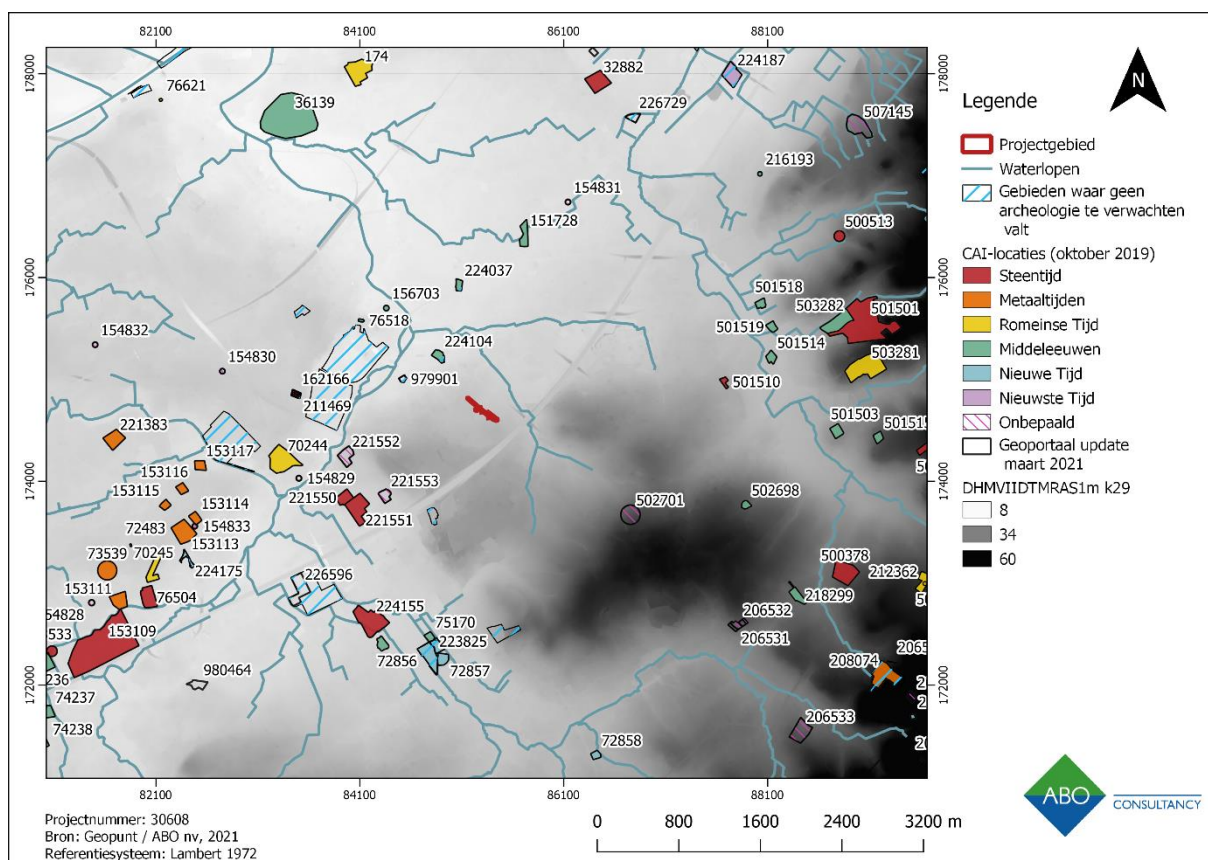
Op het projectgebied zelf bevinden zich geen meldingen in de Centrale Archeologische Inventaris (Figuur 26).

In de directe omgeving zijn er locaties aanwezig waar door veldkartering, opgravingen in de vorige eeuw of recentere proefsleuvenonderzoeken artefacten en vooral lijnstructuren zijn aangetroffen. De dateringen variëren tussen de prehistorische periode (lithische artefacten) en de Wereldoorlogen. Bij verschillende sites werden sporen en vondsten uit een variatie aan perioden aangetroffen want duidt op een continue bewoning in de directe omgeving van het projectgebied. In de ruime omgeving valt het aantal meldingen met een datering uit de prehistorische perioden op. De locaties doen zich voor in zowel de alluviale gebieden van de zijarmen van de Leie als op de meer hoger gelegen colluviale gebieden, richting Wortegem in het zuidoosten.

Figuur 26: Alle CAI-meldingen in de directe omgeving van het projectgebied.

Figuur 27: Alle CAI-meldingen in de ruime omgeving van het projectgebied..

In de directe omgeving zijn er een 15-tal meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris. De dateringen van de meldingen omvatten Steentijd, Metaaltijden, Romeinse tijd, Middeleeuwen, Nieuwe Tijd en Nieuwste Tijd. In de ruimere omgeving ligt de focus van de meldingen op archeologische relevantie uit de prehistorische periode, de metaaltijden en de Romeinse tijd, zowel op colluviale als alluviale locaties.

ID	Naam	Omschrijving	Datering
70244	De Barak	Romeinse Tijd / Midden-Romeinse tijd: via opgraving in de jaren 1970 de oppervlakte van een klein, rechthoekig houten gebouw (vermoedelijk een hoeve) met ahang en los aardewerk aangetroffen.	Romeinse Tijd
76518	De kerk van Sint-Amandus en Sint-Blasius	Middeleeuwen / Volle middeleeuwen: via opgraving in 1985 werd de westgevel blootgelegd van een driebeukige basilicale benedenkerk van 22,80 m. - Funderingsresten van de smalle zijbeuken werden aangesneden: de zij- en middenbeuk hadden een breedte van 2,75 m en 6,20 m. De benedenkerk telde 5 traveeën. - De toren bleef gedeeltelijk in opstand bewaard: hij sluit een rechthoek van 5,35 x 6,20 m in. De pijlers werden in jongere periodes bijgewerkt. - De transeptarmen sluiten een vak in van 5,35 x 4,90 m. De noordelijke kruisbeuk bleef nog bewaard tot 1638 maar er werd niets teruggevonden. De zuidelijke kruisbeuk kon volledig ingetekend worden. Enkele aanzetten van de zijmuren van het koor bleven bewaard. Het werd nog voor 1500 dieper uitgebouwd met een driezijdige koorsluiting. Bouwmateriaal: Doornikse kalksteen. In mindere mate verwerkte men grijsgroene veldsteen uit Midden West-Vlaanderen. Onbepaald / Begruving: Enkele grafkuilen die dateren van vóór 1784 Romeinse Tijd / Nederzetting: tegulae, imbrices, 3 brokstukken van maalstenen	Romeinse Tijd Middeleeuwen Onbepaald
156703	molen Keukeldam	Middeleeuwen: watermolen (graanmolen) het water van de Gaverbeek werd opgehouden in de Keukelmeersen door middel van een dam (de huidige Damweg)	Middeleeuwen
154829	De Bres circulaire structuur 447	Onbepaald: circulaire structuur (grafheuvel)	Onbepaald
162166	Ten Hedestraat I	Romeinse Tijd: sleuf 1: 2 rechte greppels met een verloop parallel aan de Ten Hedestraat. Dit wijst erop dat de perceelsrichting voor een aanzienlijke periode dezelfde is gebleven als de huidige indeling. Sleuf 3: noord-zuid georiënteerde greppel die mogelijk een erfafbakening aan de oostelijke zijde van het projectgebied vertegenwoordigde). Sleuf 3: sporencluster: kuilen net naast een greppel: mogelijk gaat het hier om de rand van een erf. Sleuf 2: 2 paalsporenclusters, mogelijk behorend tot verschillende fasen van bewoningsstructuren. Verslag van archeologische prospectie uit 2012. ³	Romeinse Tijd
211469	Ten Hedestraat	Steentijd: Lithisch Materiaal, voornamelijk chips (14), afslagen (8), microklingen (3), een kling, een schrabber en een afslag 'outrepasé'.	Steentijd Metaaltijden

³ Boncquet en Gryse, 'Archeologisch vooronderzoek Waregem Ten Hedestraat'.

		Metaaltijden / Late ijzertijd (Westen): enkele spiekers, kuilen, zwermen van paalkuilen, poel. Romeinse Tijd / Midden-Romeinse tijd: 2 brandrestengraven Middeleeuwen / Volle middeleeuwen: gracht. Verslag van archeologische prospectie uit 2015. ⁴	Romeinse Tijd Middeleeuwen
502701	Oud- Moregembossen	Lithisch Materiaal > o.a. een schrabber en een kern, in silex aangetroffen op een onbepaalde periode rond 1960.	Onbepaald
221552	Bieststraat I	Onbepaald: luchtfotografische ontdekking van talrijke grondsporen uit verschillende periodes.	Onbepaald
221553	Blauwpoorthoeve	Onbepaald: goed te Blauwpoort	Onbepaald
221550	Kleithoekstraat I	Steentijd: Lithisch Materiaal, vuurstenen voorwerpen Middeleeuwen : grijs, reducerend aardewerk, bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, bruinrood, slibversierd aardewerk, Steengoed (Siegburg, Westerwald, Frechen	Steentijd Middeleeuwen
221551	Kleithoekstraat II	Steentijd: Lithisch Materiaal Nieuwe Tijd: grijs, reducerend gebakken aardewerk, bruinrood, loodgeglazuurd aardewerk, bruinrood, slibversierd aardewerk, steengoed (Raeren, Westerwald, Bouffioulx), faïence, aardewerk uit Sars-Les-Poteries, Aardewerk met mangaanoxylazuur, Pijpfragmenten, alles op basis van veldprospectie in 2011	Steentijd Nieuwe Tijd
224037	Nokerseweg	Middeleeuwen / Late middeleeuwen: Enkele grachten, met roodgeglazuurd aardewerk in de vulling. Nieuwe Tijd: Enkele kuilen/ paalkuilen. Aangetroffen na een proefsleuvenonderzoek. Het terrein werd hierna vrijgegeven voor de geplande werken. ⁵	Middeleeuwen Nieuwe Tijd
224104	Felix Verhaeghestraat	Middeleeuwen / Late middeleeuwen: Greppel en een ondiepe kuil. Nieuwe Tijd: gracht en een greppel. Resultaten na een proefsleuvenonderzoek in 2018. Het terrein werd daarna vrijgegeven voor de geplande werken.	Middeleeuwen Nieuwe Tijd
224155	Brabantstraat I	Steentijd: Lithisch Materiaal > -tien artefacten: acht vuursteen chips en twee afslagen, aan het antropogeen karakter van vijf andere artefacten wordt getwijfeld. Nieuwe Tijd: paalkuilen, (recente) kuilen, graven, 26 greppels, wegen Nieuwste Tijd / 20ste eeuw: Wereldoorlogen Greppel met merkwaardig verloop en getrapt profiel dat opgemerkt kan worden in de coupe van het spoor. Het is mogelijk dat het hier om een loopgraf zou gaan uit deze periode. Na de oorlog is deze dan mogelijk doorgetrokken om een verbinding te maken met de beek. Dit is echter hypothetisch. Er zijn geen specifieke vondsten gedaan die dit bevestigen en twee bomkraters. ⁶	Steentijd Nieuwe Tijd Nieuwste Tijd

Tabel 2: Overzichtstabel CAI-locaties in de directe omgeving. (Bron: Centrale Archeologische Inventaris, 2021)

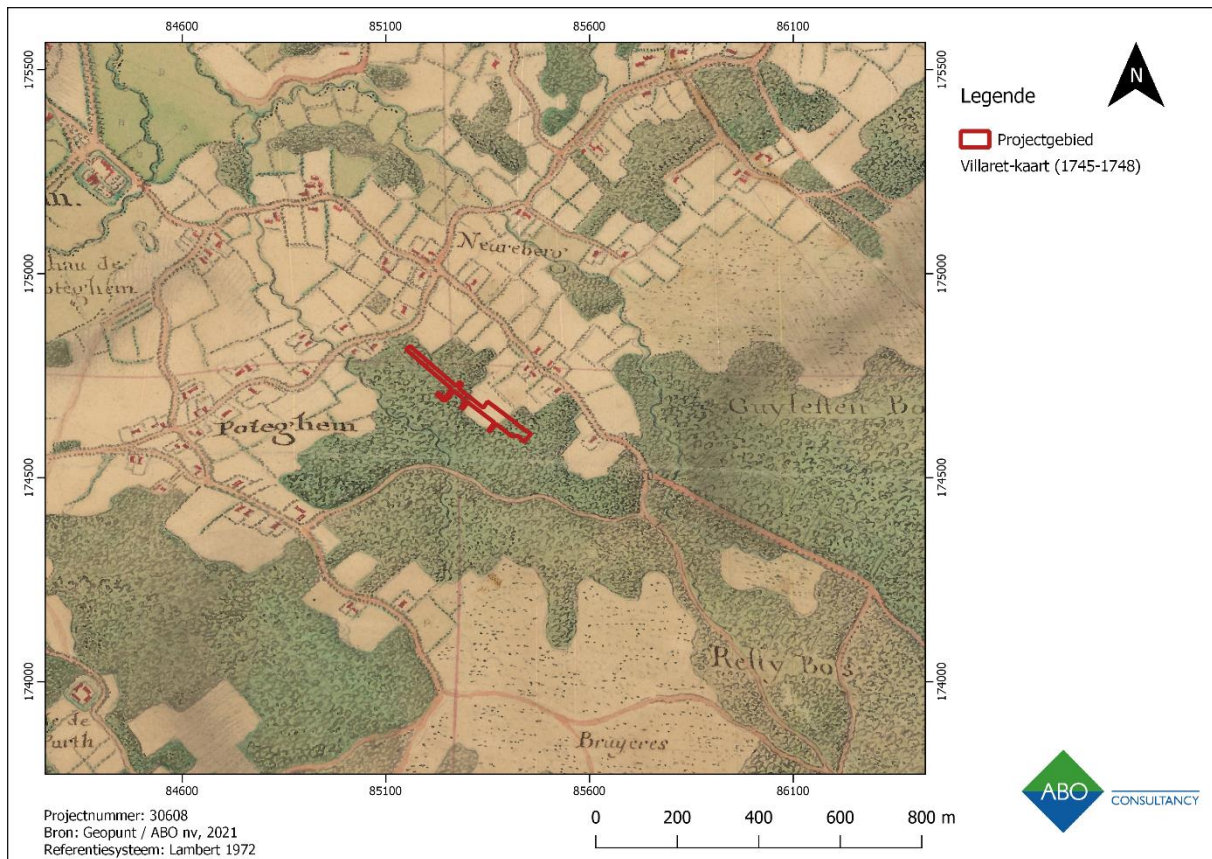
⁴ Beke e.a., 'Archeologische onderzoek Waregem, Ten Hedestraat. Een nederzetting uit de ijzertijd en crematiegraven uit de Romeinse periode'.

⁵ Derweduwen, 'Vooronderzoek Waregem Waregem - Nokerseweg'.

⁶ BAAC bvba, 'Vooronderzoek Waregem Waregem-Anzegem, Brabantstraat'.

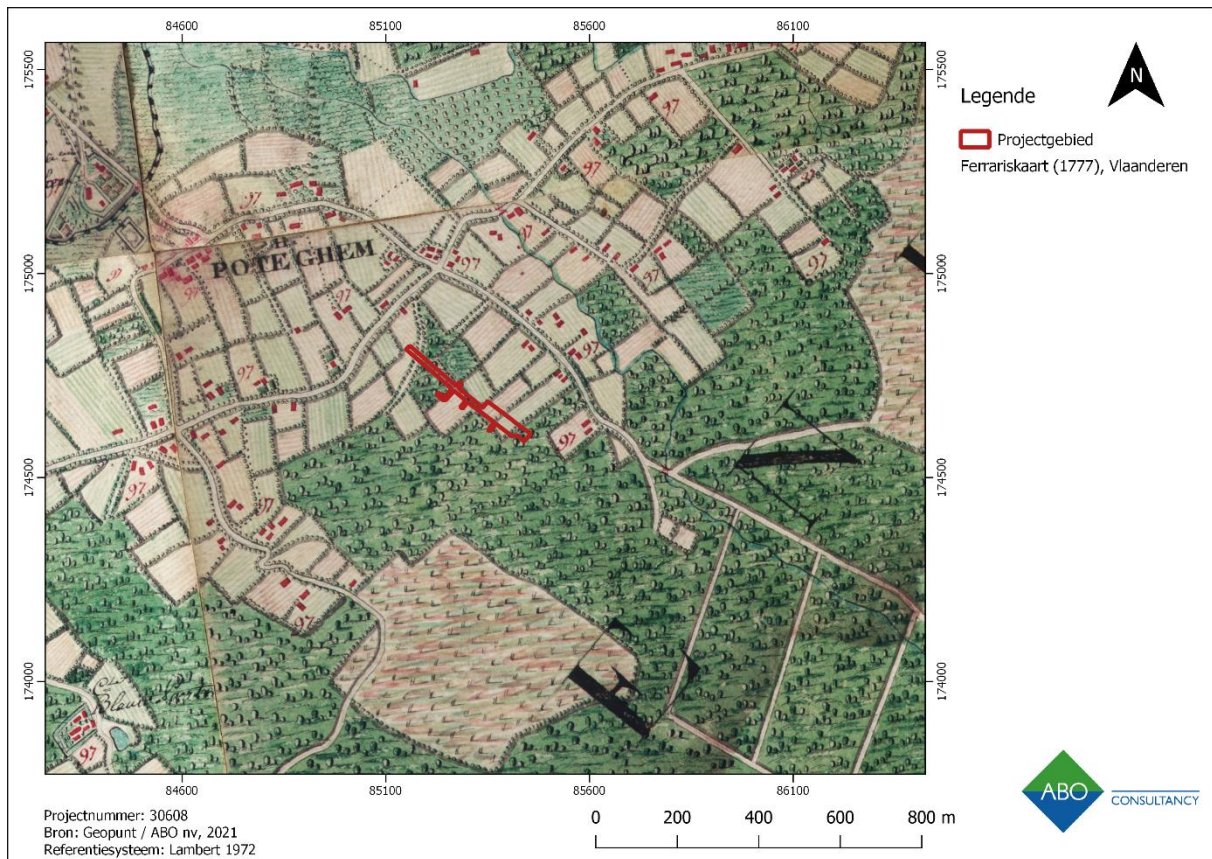

Figuur 29: Villaretkaart met aanduiding van het projectgebied.

4.3.3 FERRARISKAART OF KABINETSKAART DER OOSTENRIJKSE NEDERLANDEN EN HET PRINSBISDOM LUIK (1771- 1778)

Op de Ferrariskaart is te zien dat het bosgebied van op de Villaretkaart naar het einde van de 18de eeuw ter hoogte van het projectgebied al verminderd is ten voordele van een uitbreiding van het landbouwareaal (Figuur 30). Vanaf het einde van de 18de eeuw was gehucht 'Poteghem' in uitbreiding, met vooral landbouwgebied. Bewoning ligt verspreid over de bestaande straten. Ten noordwesten van het projectgebied lag het 'Kasteel van Poteghem', een versterking vanaf de 10de eeuw.

Figuur 30: Ferrariskaart met aanduiding van het projectgebied.

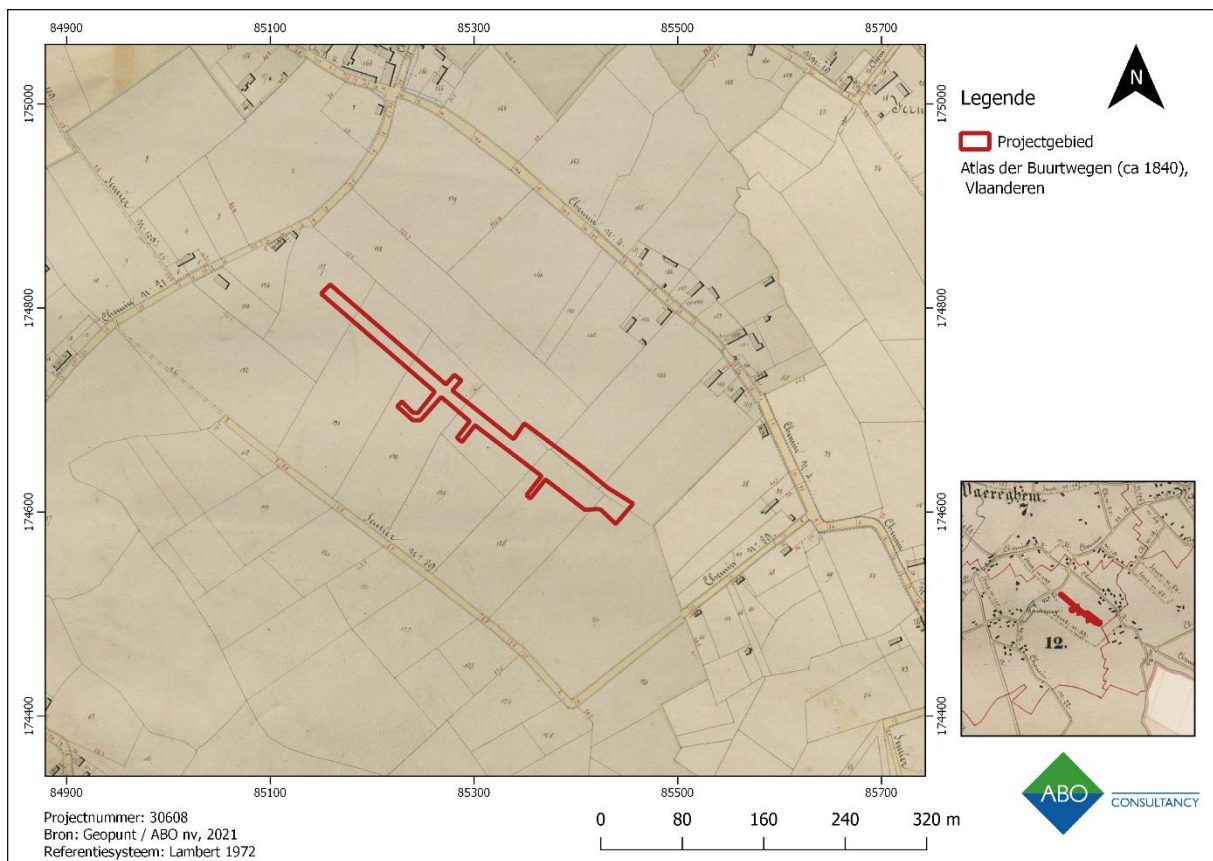
4.3.4 ATLAS DER BUURTWEGEN (1843–1845)

Op de Atlas der Buurtwegen lijkt het projectgebied niet meer bebost (Figuur 31). Het terrein is onbebouwd. Het gehucht Petegem wordt niet meer apart vermeld, het dorp maakt deel uit van Waregem.

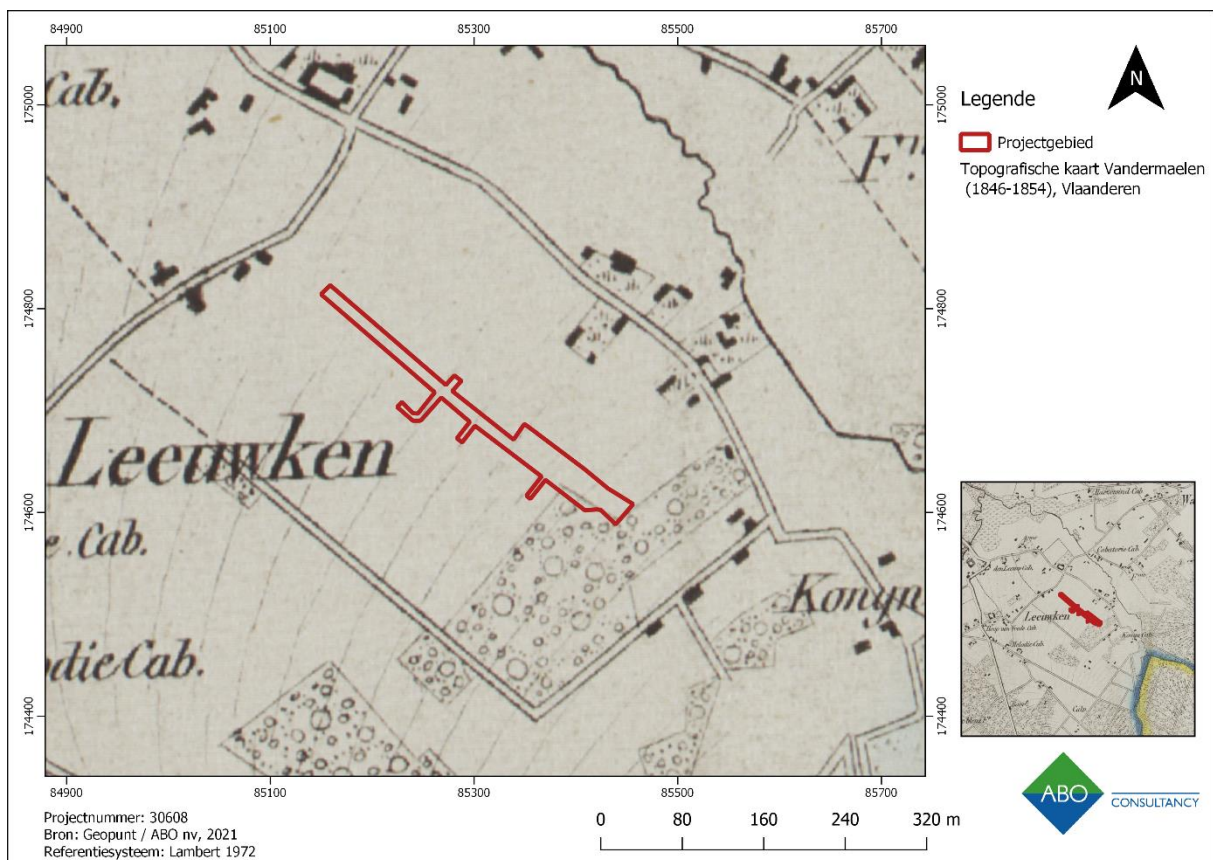
4.3.5 VANDERMAELENKAART OF CARTES TOPOGRAPHIQUES DE LA BELGIQUE (1846-1854)

Analoog aan de vorige kaarten, valt het wegennet grotendeels samen met het huidige wegennet, al zeker de hoofdstraten. Het projectgebied is onbebost en onbebouwd (Figuur 32). Enkel een stuk loofbos aan de zuidoostelijke grens van het projectgebied blijft over van het 18de-eeuwse bos.

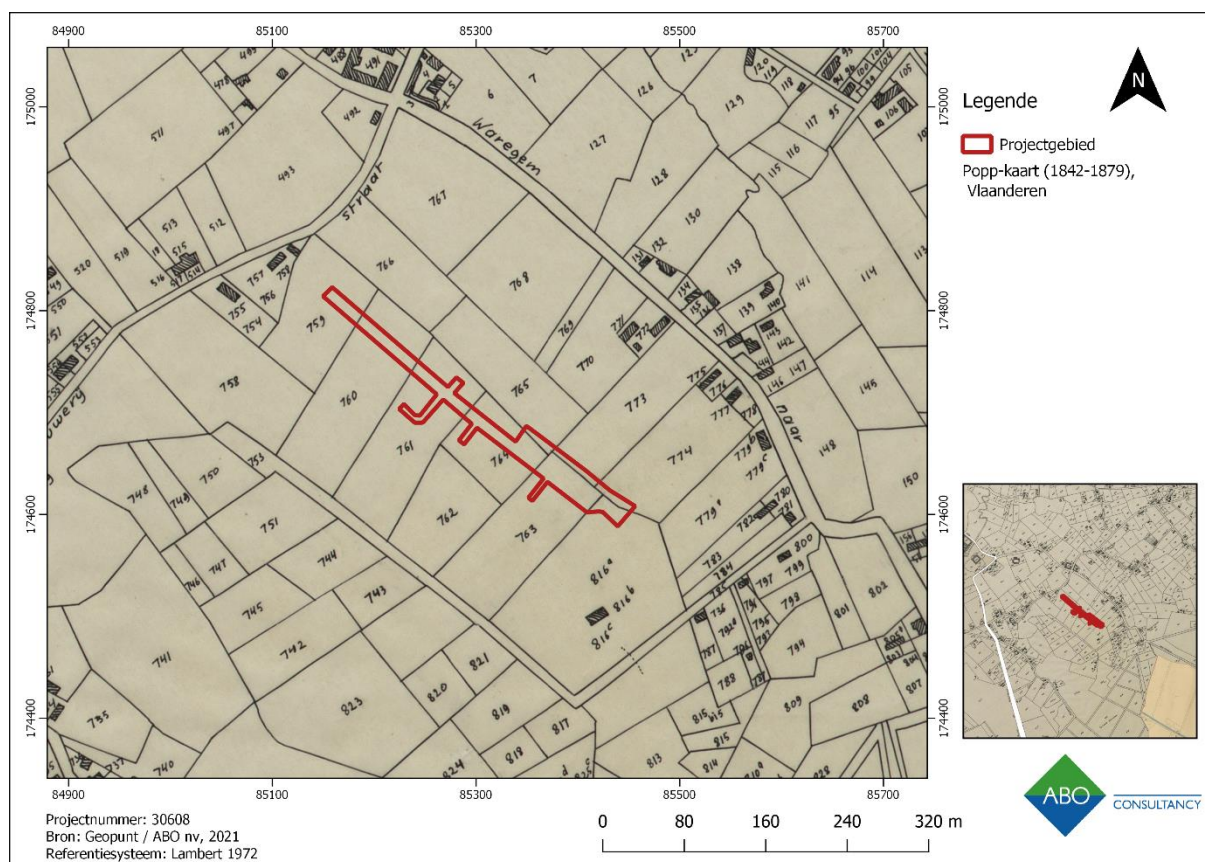
Figuur 31: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 32: Vandermaelenkaart met aanduiding van het projectgebied.

4.3.6 DE KAARTEN VAN CHRISTIAAN C. POPP OF POPPKAART (1842-1879)

De algemene situatie van de Poppkaart komt overeen met de kartering van de Atlas der Buurtwegen en de Vandermaelenkaart (Figuur 33). Volgens de legger zijn de percelen enkel beschreven als 'Land'.

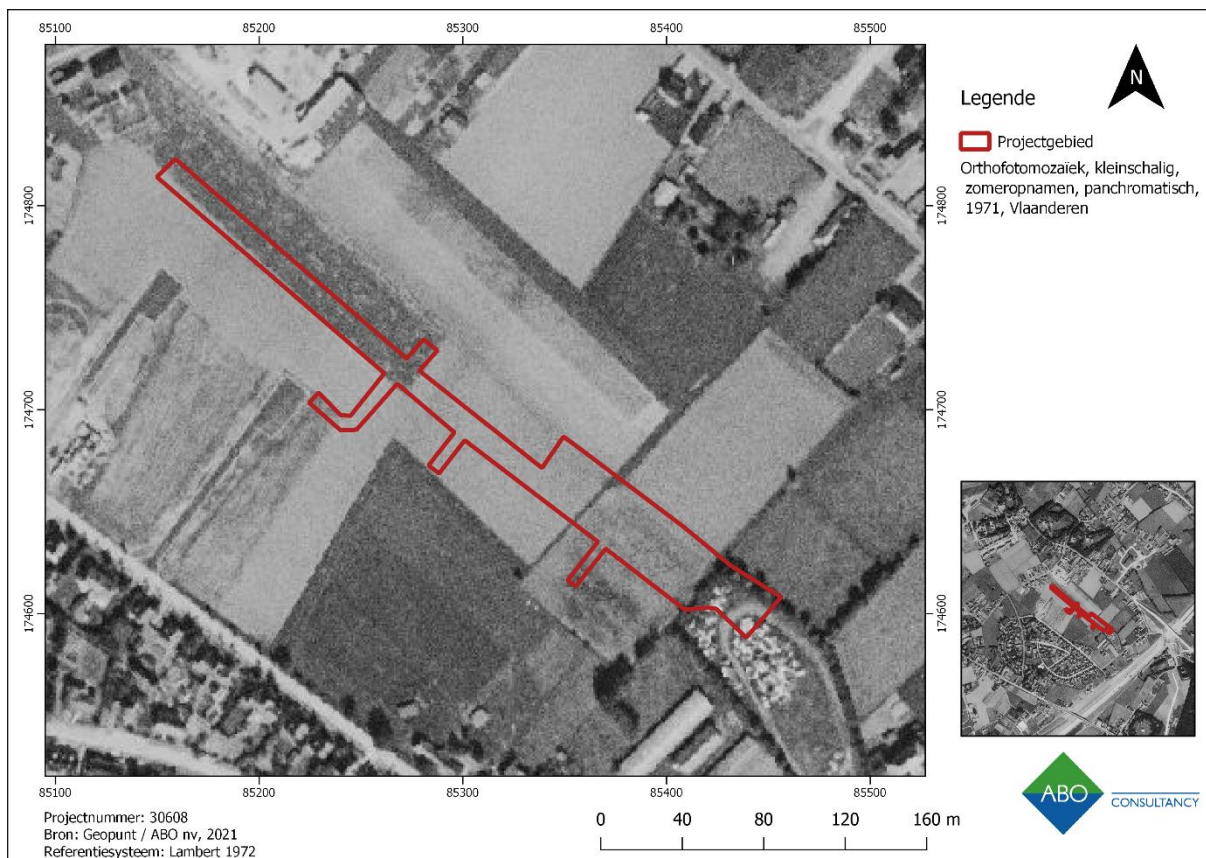
Figuur 33: Poppkaart met aanduiding van het projectgebied.

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

Uit recente topografische kaarten en luchtfoto's blijkt dat het stratennet dat het projectgebied omvat nagenoeg ongewijzigd is gebleven tot de tweede helft van de 20ste eeuw. De luchtfoto van 1971 toont een toestand die nog overeenkomt met de 19de-eeuwse cartografische bronnen. Het projectgebied is onbebouwd en nog steeds in gebruik als landbouwgebied (Figuur 34).

De eerste verkavelingsuitbreidingen startten kort hierna, vermoedelijk in de jaren 1980 (Figuur 35). Het gaat in eerste instantie om de uitbreiding van woningen aan de Driebek en de Ruitersdreef, aan de noordwestelijke zone van het projectgebied. Rond 2006 is de gehele huidige wijk voor 95% reeds tot stand gekomen (Figuur 36). Tussen 2006 en 2008 zorgen nog enkele bijkomende huizen voor de huidige toestand van de wijk en voor de invulling van het projectgebied (Figuur 37). Sinds de aanleg van de wijk, dient de oppervlakte van het projectgebied als verbindende groene long tussen de verschillende zones van de verkaveling.

Figuur 34: Orthofotomozaïek uit 1971 met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 35: Orthofotomozaïek uit 1990 met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 36: Orthofotomozaïek uit 2006 met aanduiding van het projectgebied.

Figuur 37: Orthofotomozaïek uit 2008 met aanduiding van het projectgebied.

5 BESLUIT

5.1 INTERPRETATIE EN DATERING

Op basis van de landschappelijke, archeologische en historische gegevens kan een inschatting gemaakt worden van de aard en ouderdom van het archeologische potentieel ter hoogte van het projectgebied.

Het projectgebied ligt in een residentiële wijk ten zuidoosten van het centrum van Waregem op enkel honderden meters afstand van de E17. Ongeveer 300m ten westen van het projectgebied ligt de Holle Beek, een vertakking van de Leie. Volgens de topografische kaart heet het gebied 't Oud Konijntje. Landschappelijk gezien ligt het projectgebied in de het zandige Leie-Scheldeinterfluvium. Het gebied is er licht golvend, met hoogtes tussen de 14 en 50 m-TAW. De vallei vormt een overgang tussen de Leievallei (noordwesten) en Oostelijk deel van Iemig Leie-Schelde interfluvium (zuidoosten).

Archeologische vondsten in de omgeving suggereren menselijke aanwezigheid tijdens de Steentijd, de Metaaltijden, Romeinse Tijd, de Middeleeuwen, de Nieuwe Tijd en de Nieuwste Tijd. Op het projectgebied zelf bevinden zich geen meldingen in de Centrale Archeologische Inventaris. In de directe omgeving zijn er locaties aanwezig waar door veldkartering, opgravingen in de vorige eeuw of recentere proefsleuvenonderzoeken artefacten en vooral lijnstructuren zijn aangetroffen. De dateringen variëren tussen de prehistorische periode (lithische artefacten) en de Wereldoorlogen. Bij verschillende sites werden sporen en vondsten uit een variatie aan perioden aangetroffen want duidt op een continue bewoning in de directe omgeving van het projectgebied. In de ruime omgeving valt het aantal meldingen met een datering uit de prehistorische perioden op. De locaties doen zich voor in zowel de alluviale gebieden van de zijarmen van de Leie als op de meer hoger gelegen colluviale gebieden, richting Wortegem in het zuidoosten.

Op historisch kaartmateriaal wordt bevestigd dat het projectgebied gedurende de 18de eeuw nog gelegen was in een bosgebied. Dit loofbos wordt naar het einde van de 18de eeuw verminderd ten voordele van de uitbreiding van het landbouwareaal van het gehucht Potegem. Bij de overgang naar de 19de eeuw was het projectgebied bijna maximaal benut als landbouwterrein. Deze onbebouwde toestand bleef behouden tot ongeveer de jaren 1970-1980. Vanaf dan ondersteunen luchtfoto's de analyse van een groeiende verkaveling van open bebouwing. Vanaf ongeveer 2008 kent de bebouwing, wegenis en groene zones de situatie zoals heden. Het projectgebied was vanaf het begin van de verkaveling en het ontstaan van de wijk bedoeld als een centrale verbindende groene long.

5.2 INSCHATTING POTENTIEEL TOT KENNISVERMEERDERING

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de werken aan een grotendeels groen terrein in een wijk aan de Konijneveld in Waregem. Men plant de uitbraak van de bestaande verharding, de aanleg van nieuwe verharding, de aanleg van taluds en de verfraaiing van het al aanwezige groen.. Het doel van dit onderzoek is driedig. Ten eerste wordt er op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande werken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

1. Meldingen uit de Centrale Archeologische Inventaris geven vooral een potentieel weer voor de prehistorische perioden, de Metaaltijden en Romeinse tijd. Toch zijn er inherent bij sommige meldingen en ook verder in de omgeving meldingen uit de modernere post-middeleeuwse tijden, tot aan de wereldoorlogen. Het potentieel voor archeologische vondsten en sporen is dus wel reëel.

2. Uit historisch en landschappelijk onderzoek blijkt dat het projectgebied vanaf de tweede helft van de 18de eeuw een overgang maakte van bosgebied naar landbouwgrond. Vanaf de jaren 1970-1980 kwam de huidige wijk tot ontwikkeling. Welke ingrepen hebben plaatsgevonden op het projectgebied tijdens deze individuele werven, is onduidelijk. Vanaf de luchtfoto van 2008 is de huidige toestand zoals vandaag zichtbaar. Het projectgebied was en is in gebruik als verbindende groenstrook tussen de verschillende zones van de verkaveling. Er werd enkel een verharding in dolomiet aangebracht als verbindingspad tussen Konijneveld, Ruitersdreef en Karekietstraat. De geplande ingrepen zijn beperkt. De bestaande verharding wordt verwijderd ten voordele van nieuwe verharding. De totale bodemingreep zal maximaal 50cm-MV bedragen. De reliëfwijzigingen zijn in de vorm van verhoogde taluds en zullen het bodemarchief niet verstoren. De ingrepen in de bodem komen neer op ca. 1.338,936 m², wat neerkomt op nog geen 20% van het projectgebied. De helft van deze oppervlakte is reeds verhard door de huidige verharding. Het nieuwe pad zal een totale lengte hebben van ca. 370m en gemiddeld 3m breed zijn.
3. Op basis van de bovenstaande argumenten wordt besloten dat het potentieel tot kennisvermeerdering laag is. De geplande werken zijn niet van die aard dat er een hoge kenniswinst verwacht wordt door de geringe diepte van de werken alsook de beperkte individuele oppervlakten van de geplande verharding.

5.3 SAMENVATTING

Rekening houdend met de voorgaande argumenten, schatten we het potentieel tot archeologische kenniswinst voor het projectgebied laag in en wegen de kosten niet op tegen de baten. Daarom adviseren we hier **geen verder onderzoek**.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	General Director		14/04/2021
Toon Moeskops	Business Unit Manager		14/04/2021
Anouk Van der Kelen	Archeoloog/ Kwaliteitsverantwoordelijke		14/04/2021

7 BIBLIOGRAFIE

Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven in 1745, schaal 1:14.400.

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Koninklijke Bibliotheek van België, uitgegeven in 1770-1778, schaal 1:11.520 herleid naar 1:25.000.

Atlas van de Buurtwegen, opgesteld naar aanleiding van de wet op de buurtwegen van 10 april 1841, schaal 1:2.500 (overzichtsplannen schaal 1:10.000).

Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.

Atlas Cadastral parcellaire de la Belgique de Waregem, Philippe-Christian Popp, uitgegeven in 1842-1879, schaal 1:5000.

Geopunt Vlaanderen, Orthofoto's 1971, 1979-1990, *Konijneveld, Waregem* [online], <http://www.geopunt.be> (geraadpleegd op 29/03/2021)

Cartesius, Topografische kaarten 1873, 1904, 1939, 1969, *Konijneveld, Waregem* [online], <http://www.cartesius.be> (geraadpleegd op 29/03/2021)

Agentschap Onroerend Erfgoed. 'Waregem'. In *Inventaris Onroerend Erfgoed*. Geraadpleegd 2 april 2021. <https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13382>.

BAAC bvba. 'Vooronderzoek Waregem Waregem-Anzegem, Brabantstraat'. BAAC Vlaanderen bvba, 2018. <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/7309>.

Beke, Floris, Dimitri Teetaert, Dries Herreman, Frederike Verbruggen, en Louise Ryckebusch. 'Archeologische onderzoek Waregem, Ten Hedestraat. Een nederzetting uit de ijzertijd en crematiegraven uit de Romeinse periode'. *Rapportage Onroerend Erfgoed Vlaanderen* 563 (2015). <https://oar.onroenderfgoed.be/publicaties/ROEV/563/ROEV0563-001.pdf>.

Boncquet, Tom, en Janiek De Gryse. 'Archeologisch vooronderzoek Waregem Ten Hedestraat'. *Rapportage Onroerend Erfgoed Vlaanderen* 2606 (2012). <https://oar.onroenderfgoed.be/publicaties/ROEV/2606/ROEV2606-001.pdf>.

Derweduwen, Natascha. 'Vooronderzoek Waregem Waregem - Nokerseweg'. ADEDE bvba, 2018. <https://loket.onroenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/8878>.

Van Ranst, E., en C. Sys. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. Gent: Laboratorium voor Bodemkunde, 2000.